metri mō iambici sunt vsi: vt in oibus locis indifferenter poneret̄ qnq3 pedes .s. iābum/anapestū/dactylū/spondeū/absq3 postremo loco vel iambū vel pyrrhiciū oino posuisse inueniuntur. Miror q̄sdā abnegare in Terētij comedijs metra: vel ea q̄si arcana quedā: et ab oibus doctis semota sibi solis esse cognita affirmare. Qd̄ vt vel imperitie/vel arrogātie vitiū effugiam⁹: breuiter de supradictis metris authorū testimoniū ꝛ vetustissimoꝝ afferam⁹. Sciendū est igit̄ q̄ iambici v̄sus vel monometri sunt duobus pedib⁹ simplicib⁹ coniūcti/vel dimetri ex quattuor pedib⁹ vel trimetri ex sex: vel tetrametri ex octo. Nā pētametri ex decē. vel hexametri ex duodecim rarissime inueniuntur. Ergo trimetris ꝛ tetrametris frequēti⁹ vtunt̄ comici. Alijs vero raro: ꝛ in medio dispersis ꝓnūciationis rithmice causa/ꝛ distinctionis. ideo aūt spondeū vel dactylū in scd̄o loco vel quarto posuerunt / quod inuenerunt etiam apud grecos vetustissimos (q̄uis tn̄ raro) fieri hoc idē: q̄ꝙ̄ s rarissime necessitate carminis vim consonātis amittit apud comicos: hec aūt frequētia dactyli et spondei facit vt pene dissoluta pro pedestri similia esse videantur personarum sermocinatio. hec Priscianus.

¶ Iambici metri (vt inqt Sipontinus) duo sunt gn̄a. alterū apud vetustissimos comicos tragicosq3 in vsu fuit. Qd̄ testat̄ Horatius. Hūc socci sumpsere pedē grandesq3 cothurni. Primusq3 hoc carmine scribere cepit Archilochus. de quo idē. Archilochum proprio rabies armauit iambo. altero aūt minores vsi sunt.

¶ Vet⁹ iābicū comicū ac tragicū dr̄: hoc aūt ꝓprie purū trimetrū appellatur suscipitq3 tres pedes inuicē mutatos: iābū/pyrrhiciū/ꝛ spondeū. nec nisi raro apud veteres in vsu fuit atq3 vetus iambicum in sedibus imparibus: hoc est prima/tertia ꝛ qnta/qnq3 pedes scripsit. dactylū spōdeū choreū siue trocheū anapestū ꝛ a q̄ noiatur iambū. in sedib⁹ parib⁹: hoc est scd̄a et q̄rta anapestū choreū et iambū. sexta sedes etsi varie vsurpetur: ꝓprie tn̄ iambū ꝛ pyrrhiciū req̄rit. Nouū aūt in p̄mo tertio qnto pede iambū aut spondeū recipit. in scd̄o quarto iambū. in sexto iambū vel pyrrhiciū. Illud diligēter animaduertendū est metrū ab eo pede ex q̄ precipue cōstat vocari: neq3 tn̄ eo solo ꝑfici: sed alios pedes suscipere. Optimū tn̄ esse iambum qd̄ vno pedū gn̄e hoc est iambo a quo nominatur constat.

¶ De scansione metrorū comicorum.

¶ Cū comici ꝛ tragici nūc monometro iambico/nūc dimetro/nūc trimetro aut tetrametro vtuntur restat vt de coꝝ scāsione aliq̄d dicamus. Et primo de trimetro iambico hipponactio: quo primū vsus est Teren. comicus in prologo andrie sic.

¶ De trimetro iambico hipponactio.

¶ Poe. iambus. ta cū. iamb⁹. primani. dactylus. mad scri. spōdeus. bendap. spondeus. pulit. pyrrhici⁹. in hoc iābico trimetro multe fiunt elisiones per synalephā et ecthlipsim sicut et alibi quare in comicis scandendis oportet hoc precipue annotare diligens lector.

¶ De iābo trimetro hipponactio ꝛ dimetro archilochio.

¶ Vos i/spondeus. stec in/iambus. traffer/spōde⁹. tabi/iābus. teso/pyrrhicius. sia/iambus. Ades/iambus. dum pau/spondeus. cis te/spondeus. volo/iambus vl̄ pyrrhicius.

¶ De monometro iambico.

¶ Imma. trocheus/liud. iambus. hoc aduertēdū est q̄ comici trocheū loco iābi sepius admittunt: vt diximus.

¶ De tetrametro.

Quid est/iambus. qd̄ ti/choreus. bi me/pyrrhicius. ars ꝛ/spōdeus. fice/pyrrhici⁹ r hoc pos/spondeus sit am/iambus. plius/pyrrhicius.

¶ Illud annotandū comicos nō idē metrū ꝯtinue seruare: sed nūc monometrū. aut dimetrū: nūc vero trimetrū aut tetrametrū s̄m varios sermonis affectus.

¶ Lōdini in ędibus VVinandi de VVorden vicesimo quarto supra sesquimillesimum nostrę salutis anno.

metri mõ iambici sunt vs: vt in oibus locis indifferenter ponerēt quīqꝫ pedes .s. iā-
bum/anapestū/dactylū/spondeū/absqꝫ postremo loco vel iambū vel pyrrhiciū oi-
no posuisse inueniuntur. Miror q̄sdā abnegare in Terētij comedijs metra: vel ea
q̄si arcana quedā: et ab oibus doctis semota sibi solis esse cognita affirmare. Qđ vt
vel imperitie/vel arrogātie vitiū effugiamꝰ: breuiter de supradictis metris autho
rū testimoniū ⁊ vetustissimoꝝ afferamꝰ. Sciendū est igiꝛ q̄ iambici vsus vel mo-
nometri sunt duobus pedibꝰ simplicibꝰ coniūcti/vel dimetri ex quattuor pedibꝰ vel
trimetri ex sex: vel tetrametri ex octo. Nā pētametri ex decē. vel hexametri ex duo
decim rarissime inueniuntur. Ergo trimetris ⁊ tetrametris frequētiꝰ vtunꝛ comi
ci. Alijs vero raro: ⁊ in medio dispersis ꝓnūciationis rithmice causa/⁊ distinctio
nis. ideo aūt spondeū vel dactylū in scđo loco vel quarto posuerunt / quod inuene-
runt etiam apud grecos vetustissimos (q̄uis tū raro) fieri hoc idē: q̄sq̄ꝫ s rarissime
necessitate carminis vim consonātis amittit apud comicos: hec aūt frequētia da-
ctyli et spondei facit vt pene dissoluta pro pedestri similia esse videantur persona-
rum sermocinatio. hec Priscianus.

¶ Iambici metri (vt inq̄t Sipontinus) duo sunt gn̄a. alterū apud vetustissimos
comicos tragicosqꝫ in vsu fuit. Qđ testaꝛ Horatius. hūc socci sumpsere pedē gran-
desqꝫ cothurni. Primusqꝫ hoc carmine scribere cepit Archilochus. de quo idē. Archi
lochum proprio rabies armauit iambo. altero aūt minores vsi sunt.

¶ Vetꝰ iābicū comicū ac tragicū dx: hoc aūt ꝓprie purū trimetrū appellatur susci-
pitqꝫ tres pedes inuicē mutatos: iābū/pyrrhiciū/⁊ spondeū. nec nisi raro apud ve-
teres in vsu fuit atqꝫ vetus iambicum in sedibus imparibus: hoc est prima/tertia
⁊ q̄nta/q̄nqꝫ pedes scripsit. dactylū spōdeū choreū siue trocheū anapestū ⁊ a q̄ noia-
tur iambū. in sedibꝰ paribꝰ: hoc est scđa et q̄rta anapestū choreū et iambū. sexta se-
des etsi varie vsurpetur: ꝓprie tū iambū ⁊ pyrrhiciū req̄rit. Nouū aūt in p̄mo ter-
tio q̄nto pede iambū aut spondeū recipit. in scđo quarto iambū. in sexto iambū vel
pyrrhiciū. Illud diligēter animaduertendū est metrū ab eo pede ex q̄ precipue cō-
stat vocari: neqꝫ tū eo solo ꝑfici: sed alios pedes suscipere. Optimū tū esse iambum
qđ vno pedū gn̄e hoc est iambo a quo nominatur constat.

¶ De scansione metrorū comicorum.

¶ Cū comici ⁊ tragici nūc monometro iambico/nūc dimetro/nūc trimetro aut te-
trametro vtuntur restat vt de coꝝ scāsione aliq̄d dicamus. Et primo de trimetro
iambico hipponactio: quo primū vsus est Teren. comicus in prologo andrie sic.

¶ De trimetro iambico hipponactio.

¶ Poe. iambus. ta cū. iambꝰ. primani. dactylus. mad scri. spōdeus. bendap. spon-
deus. pulit. pyrrhiciꝰ. in hoc iābico trimetro multe fiunt elisiones per synalephā et
ecthlipsim sicut et alibi quare in comicis scandendis oportet hoc precipue annota
re diligens lector.

¶ De iābo trimetro hipponactio ⁊ dimetro archilochio.

¶ Vos i/spondeus. stec in/iambus. traffer/spōdeꝰ. tabi/iābus. teso/pyrrhicius. sia/
iambus. Ades/iambus. dum pau/spondeus. cis te/spondeus. volo/iambus vł pyr-
rhicius.

¶ De monometro iambico.

¶ Immo. trocheus/iliud. iambus. hoc aduertēdū est q̄ comici trocheū loco iābi se-
pius admittunt: vt diximus.

¶ De tetrametro.

Quid est/iambus. qđ ti/choreus. bi me/pyrrhicius. ars ⁊/spōdeus. fice/pyrrhiciꝰ
rhoc pos/spondeus sit am/iambus. plius/pyrrhicius.

¶ Illud annotandū comicos nō idē metrū ꝯtinue seruare: sed nūc monometrū. aut
dimetrū: nūc vero trimetrū aut tetrametrū ꝭm varios sermonis affectus.

¶ Lōdini in ędibus VVinandi de VVorden vi-
cesimo quarto supra sesquimillesi-
mum nostrę salutis
anno.

¶Roberti VVhitintoni Lichfeldiensis lucubrationes.

De synonymis	Appellatiuorũ Deorum Dearum	Heroum Heroinarum Locorum
De epithetis	Deorum Dearum Heroum Heroinarum Clarorũ virorũ Aialiũ q̄drupedũ	Reptilium Auium Insectorum Arborum Fruticum Herbarum Florum
	Chronographicarum Topographicarũ Bellicarum	rerum.

¶De variandi formulis tam pedestri q̄ soluto sermone.
¶Experientiæ de virtutis immortalitate.
¶De veterum Romanorum magistratibus.

¶Eiusdem VVhitin. Carmẽ dicolon tetrastrophon.

SOnat Rhinoceros tetrica cornua
Ponat viperea intoxica Zoilus
Nec damnet Criticus cornificus pium
    Quę vates dat opusculum.
Natus Nicomachi non sine maxima
Dixit laude sua quæq; scientia.
A nullo poterit conuicio affici
    Preterq̄ illius inscio.
Assit Quintilius iustus hic arbiter
Mecenasq; suas afferat huc manus
Si vatem studeat carpere Zoilus
    Dignũ suppliciũ ferat.

¶Eiusdem VVhitintoni distichon.

Expecto a doctis tutamina iusta laborum,
    Inuidulis odium, prẽmia digna deo.

¶ Robertus VVhitintonus Lichfeldiensis grammatices magister, protouates Angliæ, in florentissima Oxoniensi academia laureatus Lectoribus salutem dicit.

Bethlemicus citharedus ille Dauid diuino calore percitus cecinit. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate. Id qđ ad multiplicem lingue et sermonis varietatem nõ incongrue (vt me afert opinio) alludi põt. Quũ eni sũmus ille oim artifex (cuiꝰ sapiẽtie nõ est nũerus) in cũctis q̄ fecerat/ varietate adeo est delectatus/ vt polũ diuersis pinxerit luminibus. Stella enim differt a stella in claritate; terrã multigenis decorauit aiantibꝰ: varicoloribꝰ floribꝰ ⁊ fructibꝰ: mare locupletarit multipharijs piscibꝰ/ aerẽ distinctis volatilibꝰ. Linguã (q̄ hoꝝ oim est interp̄s) varie: a te in p̄mis exornatã esse voluit. Adeo vt veteris testamẽti tã scti p̄res q̄ʒ vates ⁊ ꝓphete. ⁊ (veriꝰ vt loq̄r) ipsemet deꝰ in eis de suo v̄bo incarnato passo resurgẽte ⁊ ascẽso (idẽ sẽtiẽtes) varijs ⁊ diuersis v̄bis cecinerit. Ap̄lo teste. Multipharie multisq̄ʒ modis: olim deꝰ loquẽs p̄ribꝰ i ꝓphetis nouissime diebꝰ istis locutꝰ est nobis i filio. qđ i nouo testamẽto de sctis ap̄lis dicã: nũqđ diuinũ illđ eloq̄i donũ/ ⁊ sermõis varietatẽ habuerũt: vt in actibꝰ ap̄lorũ ẽ legere. Repleti sũt oẽs spũ sctõ ⁊ ceperũt loq̄ varijs linguis ꝓut spũsſctũs dabat eloq̄ illis. Quid de sctis euãgelistis censeã: q̄ sacrũ eloq̄ũ vario caractere cõtexẽtes: in vnũ tñ ⁊ eundẽ emerserũt sensũ. Ezechielis testãte vaticinio. Et aspectꝰ rotarũ ⁊ opꝰ earũ q̄si visio maris: ⁊ vna siĩtudo earũ q̄ttuor. Mari assimulatᷣ illud diuini eloquij donũ: ⁊ nõ ab re q̄dẽ. Nã vt in mari immẽsa est aq̄rũ affluentia: ita eloq̄ẽtie abũdat sermonis copia ⁊ varietas. vñ Esayas. Repleta est terra sciẽtia dñi sicut aq̄ maris. Et alibi legitᷣ. Spũs dñi repleuit orbẽ terrarũ: et hoc qđ cõtinet omnia sciẽtiã hʒ vocis. Nõ exigui igitur põderis prestãtissimũ illud eloquij donũ cẽsuerim: ⁊ licet ea varietatis exornatione (tãq̄ʒ p̄ciosis lapillis) sit decoratũ. Nimirũ. Cũ vnigenitꝰ dei filiꝰ ⁊ sapiẽtia p̄ris: ob illiꝰ eloquij diuinã ⁊ latẽtẽ energiã/ ⁊ mistica arcana/ v̄bũ (qđ grece logos sonat) sese noiari voluit: vt apud euãgelistã Joannẽ ꝓditũ est. In p̄ncipio erat v̄bũ/ ⁊ v̄bũ erat apud deũ ⁊ deꝰ erat v̄bũ. Quare cũ illiꝰ eloquij ⁊ varietatis lingue studiosos cõplures iuuenes video: atq̄ʒ lucernã modio supponere pergraue nefas esse: tñ ne talẽtũ mihi traditũ i terra abscõdere cõpertar. Ipse (licʒ rei literarie minꝰ locuples) velut mulier alienigena ⁊ paupercula q̄ duo minuta in gazophilatio obtulit/ aliq̄đ nr̄e penurie impertire studui. Neq̄ʒ molestũ fero si hec nr̄a (leuidẽso filo ꝯtexta) fastidiant supercilioſi critici q̄rũ officine affluẽtiori rerũ copia exuberãt: quoꝝ opelle exoticis sculpturis infertiunᷣ/ ⁊ q̄ tã opulẽtã rerũ magnificẽtiã ostentãt vt iuuenũ aios fortiꝰ deterreãt q̄ʒ alliceãt. Nimirũ. Quippe (vt lyrico placuit) Non cuiuis hoim ꝯtingit adire Corynthũ. Vñ (vt Naso cecinit) q̄ʒ paruũ parua decẽt: nõ arrogãtie curiositate fimbrias dilatare immo pietatis studio accẽsus/ angloꝝ tyronũ vtilitati his (lʒ hũilioribꝰ) ꝯsulere statui opusculũ de synonymis qđ sic exorditᷣ. Ad mare ne videar latices deferre: in manibꝰ sepiꝰ euoluere ⁊ lectitare iuuenes video. In quo nõ pauca vocabula cõperies: alia barbara. alia iusitata. alia vero sigtione lõge dissidẽtia. Quare cũ tẽpꝰ in his nugis cos ꝓterere: ⁊ q̄si Penelopes telã texere cõsydero. Collegi ex politissimis authoribꝰ synonyma ⁊ epitheta: nõ omnia sed quedam vsitatiora: in quibꝰ tamen delectus est habendus per pauca eni vocabula cõperies q̄ adeo sunt synonyma: q̄n aliq̄đ discriminis i vsu habeãt. Ut eni i medicoꝝ hortꝭ varie (eiusdẽ tñ q̄litatis) sũt herbe: alie eni alijs calidiores/ alie aũt frigidiores. Itidẽ in synonymis alia vocabula alijs sublimiora/ nitidiora/ argutiora/ ⁊ vehementiora/ alia humiliora/ viliora/ crassiora/ ⁊ duriora/ Unde i coꝝ delectu cultos authores imitãdos cẽseo. Ad manũ hec de p̄põsimꝰ: q̄ tenere memorie cõmodiꝰ succurratᷣ. Ita vt iuuẽta vocabuloꝝ synonymia: facilior in coꝝ delectu fiat iuestigãdo labor. Et cũ oẽs ⁊ singulos variandi modos (qui ferme infiniti sunt) hic inserere difficile ⁊ ꝓlongũ opꝰ foret. Subie

cimus quasdā variandi formulas: quibꝰ accēsa iuuentus / ad ampliores (Marte suo vt fertur) facilius aspiret. In lucē ante hac prodiisset hec editio si non obstitisset Horatiana admonitio ꝛ psertim calcographorū odiosa incuria: q̄ nr̄a ad vnū opuscula mēdis creberrimis deprauarunt. Adeo vt saturnina famie sepius percitus nostrarū lucubrationū exterminiū esurierim. Petimꝰ igitur vos cādidi lectores / q̄ nostra in vestrā expectationē fuit pietas: vt sicubi veteranoꝝ canū ꝛ obtrectatorū latratus audire cōtingat rabidos morsus a pio opere prohibeatis. Qđ si effectū curauerit vestra equitas: auctior et locupletior in Anglā iuuentutem nostra diffundet industria. duce authore ꝛ tutore deo cui hoc exile opusculum dicamus. Cuius p̄sidio / fauore / ꝛ tutamine omen: donū perfectū viget / florescit et substat. Cui omnis debetur gloria / laus / et honor.

Synonyma de hac litera A.

¶ To be abūdaūt.

Abundo
Affluo
Exubero
Supero
Scateo
Scaturio
Superfluo
Luxurio
Redundo

¶ Abundaūce / or pleynteth.

Abundantia
Affluentia
Exuberantia
Ubertas
Copia
Opulentia
Plenitudo
Luxuries

¶ To applye.

Applico
Uaco
Incumbo
Insisto
Insto
Insudo
Inuigilo
Operam do
Operā nauo
Adiungo animū
Applico animū

Sum deditus
Sum intentus
Sum mācipatus

¶ Attendaunce.

Opera
Obseruantia
Famulatus
Obsequium
Ministerium

To aske or enquyre.

Rogo
Interrogo
Oro
Rogito
Peto
Posco
Postulo
Flagito
Inquiro
Exquiro
Percontor
Astipulor
Scissitor

To aray or to dyght.

Orno
Uestio
Amicio
Induo
Como

Colo

An army or an hoost.

Exercitus
Manus
Copie

Apparel or araye.

Apparatus
Amictus
Amiculus
Ornatus
Uestis
Uestitus
Cultus
Uestimentū
Indumentū
Induuie
Exuuie
Spolia

¶ To amende.

Corrigo
Castigo
Emendo
Limo

¶ To agre.

Congruo
Conuenio
Consentio
Assentior

¶ An alyen or outlādysshe.

Alienigena
Peregrinus
Aduena
Alienus
Exterus
Externus.
Barbarus
Extraneus.

To be angry.

Irascor
Stomachor
Iracundor
Cōmoueor
Indignor
Grauor
Accendor
Succenseo
Offendor
Egre patior
Egre fero
Moleste fero
Indignor
Tumeo

¶ Anger or displeasure.

Ira
Iracundia
Indignatio
Stomachus
Angor
Rancor

Synonyma de hac litera A.

Tumor.

¶ To assyste/or to helpe.

Adiuuo
Adiuto
Subuenio
Subleuo
Alleuo
Releuo
Auxilior
Patrocinor
Adminiculor
Opitulor
Suppeto
Supporto
Tueor
Tutor
Defendo
Assisto.
Asto
Adsum
Suffragor
Presidio sum
Auxilium fero
Opem fero
Suppetias fero

¶ Assystence ayde or helpe.

Auxilium
Auxiliamen
Iuuamen
Adiumentum
Adiutorium
Patrocinium
Subsidium
Opitulamen
Presidium
Suffragium
Suppetie
Tutela
Defensio
Opis
Adminiculum

All or euery one.

Omnis
Totus
Cunctus
Uniuersus
Unusquisqȝ
Quisqȝ
Singuli

¶ Aged.

Annosus
Grandeuus
Senex
Longeuus.
Senilis
Uetulus
Prouectus etate.
Confectus senio.
Decrepitus

¶ Olde age.

Senectus
Senecta
Senium
Cani
Senilis etas.

¶ Ony.

Aliquis
Ullus
Quispiam
Quisqȝ

Able apte or mete.

Aptus
Idoneus
Habilis
Concors
Quadrans
Consentaneus
Assentaneus
Congruus
Conueniens
Accommodatus

Astonyed or amased.

Attonitus
Consternatus
Stupefactus
Perplexus.
Perturbatus
Exanimatus
Confusus
Incertus

¶ Almoost.

Prope
Propemodū
Ferme
Fere.
Propediem
Quasi

¶ Anone.

Continuo
Statim
Ilico
Ocyus
Cito
Actutum
Raptim
Iamiam
Propere
Properanter
Celere
Celeriter.
Extempore
Extemporaliter
Cursim.
Uelociter
Inconstanter
Extemplo
Concito
E uestigio
Confestim
Festinanter.
Nulla mora
Dicto citius.
Uelis equisqȝ

As soone as.

Utprimum
Ubiprimū
Cūprimum
Statim vt
Iam vt
Cito vt

As thoughe.

Perinde acsi.
Eque acsi
Haud secus acsi
Non minus acsi.
Non aliter acsi

All thoughe.

Etsi
Quanqȝ
Quamuis.
Licet
Tametsi
Si
Cum

¶ At this tyme.

Iam
Nunc
In presentiarū.
In presens.
Hoc tempore.

¶ At the laste.

Tandem
Demum
Postremo
Postremum
Denique
Nouissime

¶ Also/or lykewyse.

Insuper
Preterea
Item
Itemqȝ
Itidem
Adhoc
Etiam
Quinetiam
Similiter
Uel
Tum

Afterwarde.

Postea
Posteqȝ.
posteaqȝ.
Post
Ubi.
Postubi.
Simulac.
Ut

¶ As.

Quasi
Tanqȝ.
Uelut
Ueluti
Sicut

Synonyma de hac litera G.

Potior
Assequor
Consequor
Adipiscor
Nanciscor
Lucror

To gouerne or rule.

Guberno
Rego
Cohibeo
Freno
Tempero
Presideo
Presum
Moderor
Dominor

To go about.

Conor
Molior
Nitor
Enitor
Paro
Studeo
Satago
Operam do

To gadre in one.

Congrego
Colligo
Coaduno
Cogo
Coniungo
Congero
Conglomero
Conuoco
Compello
Contraho

To gyue.

Do
Dono
Concedo
Tribuo
Prebeo
Impendo
Confero
Presto
Largior

¶ To greue.

Grauo
Molesto
Solicito
Uexo
Torqueo
Uro
Mordeo
Doleo
Coquo
Turbo
Crucio
Ango
Exango

A gloton

Epulo
Comedo.
Gulo
Helluo
Ligurio
Mando
Edax
Panphagus
Comestor
Uorax

To go ouer/or beyonde.

Transcēdo
Transeo
Trāsilio
Supero
Exupero
Transgredior

To go roūd about.

Circumeo
Lustro
Obeo
Obambulo
Circino
Ambio
Oberro
Giro

A good tourne.

Beneficiū
Meritum
Officium
Donum
Munus
Beneficētia
Humanitas.

Goodes or ryches.

Bona
Diuitie
Opes
Fortune
Copie
Facultates
Res.
Census
Gaza.
Opulentia

The grounde.

Terra
Humus
Solum
Tellus

Gaines or vātage.

Lucrum
Utilitas
Emolumentum
Fructus
Fenus

The goute.

Arthesis
Arthetica passio
Morbꝰ articularis.
Chiragra
Podagra

Gentylnes.

Humanitas
Benignitas
Facilitas
Micitas
Modestia

A gyfte.

Donum
Munus
Premium
Beneficium
Liberalitas

A greme/or snare.

Laqueus.
Pedica.
Trica
Compes
Inuolucrum
Decipula
Tendicula.
Uenabulum

A graue.

Sepulcrum
Tumultus
Taphus
Mausoleus
Monumentū.
Bustum
Loculi
Spelunca
Sarcophagus
Urna apud Ouidiū.

A gentylman.

Nobilis
Ingenuus
Liber
Generosus.
Proceres
Clarus
Insignis gñe vl'na
Illustris talibus.
haud obscurus

A gonne.

Tormentū bellicum
Bombarda
Funda balearica.
Globus igneus
Globꝰ sulphureus

Grete/or myghty.

Magnus
Uastus
Ingens.
Grandis
Ualidus
Uehemens
Immensus
Immanis
Fortis

Synonyma de hac litera G & H.

¶Good or lucky.

Bonus
Bellus
Faustus
Felix
Fortunatus
Secundus
Dexter
Prosper
Incolumis
Probus
Commodus
Hauspicatus
Letus

¶Greuous or paynfull.

Grauis
Molestus
Tediosus
Acerbus
Amarus
Odiosus
Onerosus
Intollerabilis
Aduersus
Dolorosus
Laboriosus
Erumnosus
Luctuosus
Luctifer
Dolorifer

¶Gladly.

Ultro
Sponte
Libens
Libenter
Cupide
Auide
Maxime
Spontanee.
Uehementer

¶In good season.

Mature. Oportune.
Tempestiue
In tempore
Ipso tẽpore
Per tempus

¶Gretely.

Ualde
Oppido
Admodum
Uehementer
Maxime
Obnixe
Impendio.
Apprime
Plurimum
Magnopere
Summopere
Misere
Mirũ in modũ
Iterũ atq3 iterũ

¶To hye or make hast.

Propero
Accelero
Maturo
Percurro
Festino

¶To hurte.

Noceo
Officio
Ledo
Offendo
Incommodo.
Obsum.

A hurte or a losse.

Dammum
Malum
Detrimentum
Incommodũ
Dispendium
Jactura
Derogatio
Iniuria
Iniurium
Nocimentũ
Lesio

Heuynes or sadnes.

Dolor
Luctus
Egritudo
Tristicia
Erumna
Sollicitudo
Afflictio
Amaritudo

¶Heuen.

Celum
Olympus
Polus
Ether
Astra
Solum celeste
Regna supera
Stellifer axis
Paradisus
Campi elisij
Dyndima celi.

Heuenly dwellers.

Dij
Diui
Celites
Superi
Celicole.
Celigene

¶Hell.

Infernus
Inferi
Infera
Tartarus
Orcus
Erebus
Phlegeton
Acheron
Auernus
Styx.
Cocytus
Barathrum
Regna plutonis.
Inferne sedes.
Infere sedes
Infernales sedes
Umbre tartaree.
Inamabile regnũ

¶A hous.

Domus
Domicilium
Edes
Casa
Edificium
Tectum
Mansio

A husbande.

Sponsus
Coniunx.
Maritus
Uir

¶A hepe.

Cumulus
Aceruus
Congeries
Agger
Strues
Conglomeratio.

¶Hell spyrytes.

Demones
Demonia
Manes
Lemures

¶Hunger.

Esuries
Esurigo
Esuritio
Inedia
Fames

¶Heuy.

Grauis
Grauidus
Ponderosus.

¶Hye.

Altus
Editus
Excelsus
Precelsus
Aereus
Sublimis.
Eminens.
Procerus.
Preruptus
Arduus.
Ethereus
Superus
Supernus
Summus
Nubifer.

¶ Here after.

Post
Postea
Posthac
In posterũ
In futurum
Amodo
Posterius

¶ A horse lytter.

Lectica
Hexaphoron

¶ To intyse

Alliceo
Illiceo
Pelliceo
Prouoco
Lacesso
Suggero
Irrito
Inuito
Induco
Inesto

To ioyne togyder.

Coniungo
Compingo
Conglutino
Compono
Condo
Connecto
Coapto

¶ Infeccyon.

Infectio
Contagio
Pestis
Corruptio
Lues
Erugo
Uenenũ
Uirus

¶ Tyssue.

Propago
Progenies
Soboles
Proles
Liberi

¶ An Image.

Imago
Simulacrum
Simulamen
Statua
Signũ
Effigies

An enchaũtynge.

Incantatio
Pharmaceutria
Hecateia carmina
Uenena portẽtifera.
Magica carmina.
Carmina circea.
Philtrum

¶ Inwarde partes of man.

Uitalia
Precordia
Uiscera
Exta
Penetralia
Intestina

¶ In that meane tyme.

Interea
Interim
Interea loci
Interea tp̃is

¶ In so moche.

Intantum
Adeo
Usq; adeo
Usq; eo
Tanto
Eo.

¶ An Inne.

Diuersorium
Hospitium
Tabernaculũ.

¶ To kepe in or holde vnder.

Cohibeo
Coerceo
Domo
Freno
Supprimo
Contineo
Subiugo

¶ To knowe/or perceyue.

Scio
Nosco
Noui
Intelligo
Percipio
Calleo
Teneo
Sentio
Perspicio
Persentisco
Cõpertũ habeo
Exploratũ habeo
Perspicuũ est
Certum est
Clarũ est
In promptu est
Patet
Constat
Liquet
Haud ignoro
Nõ latet me.
Nõ fugit me
Nõ preterit me.
Nõ fallit me.
Nõ ignarus sum
Nõ inscius sum
Nõ imprudens sũ
Nõ nescius sum
Nõ incertus sum
Non dubius sum.
Nõ perplexus sum
Nõ dubium est
Nõ cognitũ est
Nõ occultum est
Nõ ignotũ est

¶ To kyll or slee.

Occido
Cedo
Perimo
Interimo
Neco
Interficio
Trucido
Macto
Iugulo
Extinguo
Extermino.
Neci trado
Morti trado

¶ To kepe close.

Celo
Reticeo
Occulo
Occulto
Uelo
Abscondo
Recondo
Tego

¶ To kepe fro.

Arceo
Defendo
Prohibeo
Cohibeo
Coerceo
Fugo
Aufugo
Repello
Propulso
Abigo
Protego

¶ A kynsman.

Cognatus
Necessarius
Cõsanguineus.
Contribulis

¶ A kytchen.

Coquina
Culina
Popina

To lyke or please.

Delectat
Iuuat
Libet
Oblectat

¶ To lacke.

Careo
Deficio
Uaco
Desum

Synonyma de hac litera L & M.

¶ To leue.

Linquo
Derelinquo
Destituo
Desero
Deficio
Dimitto

To let, passe.

Omitto
Pretereo
Pretermitto
Transeo
Taceo
Sileo
Reticeo
Supersedeo
Missum facio

To lamente.

Lamentor
Gemo
Plango
Suspiro
Ploro
Lachrymo
Ingemo
Ingemisco
Lugeo
Mereo
Eiulo
Fleo
Conqueror

A lamentacyon.

Lamentum
Lamentatio
Gemitus
Suspirium
Planctus
Lachryme
Meror
Eiulatus.
Luctus
Dolor
Querimonium
Threni

¶ Lykenesse.

Similitudo
Imago
Species
Forma
Facies
Uultus
Effigies
Exemplar

Layte or lyght-nynge.

Fulmen
Fulgur
Ignis
Trifidus
Trisulcus

Lowe.

Imus
Humilis
Depressus
Profundus
Altus
Summissus
Infimus
Demissus
Suppressus
Depressus

Lecherous.

Luxuriosus
Libidinosus
Mulierosus
Impudicus
Lasciuus
Mollis
Spurcus
Illecebrosus
Lubricus
Uenereus
Mechus
Ganeo
Salax
Sardanapalus

Last or hyndermest.

Extremus
Postremus
Supremus
Ultimus.
Nouissimus

¶ Lyberall.

Liberalis
Largus
Munificus
Benignus
Benificus.
Dapsilis

Lerned.

Doctus
Expertus
Literatus
Eruditus
Peritus

Lene.

Macer
Macilentus
Tenuis
Ieiunus
Male pinguis

To make of/or cherysshe.

Foueo
Amplector
Complector
Magnifacio
Charũ habeo
Magnipendo
Indulgeo

To may/or can.

Possum
Ualeo
Queo
Licet
Potestas
Facultas est vel
Copia datur.
Libertas
Phas
In manibus est
Penes me est
Sum compos
Sum potis
In me restat

¶ To Make.

Facio
Reddo
Efficio
Conficio

To note or marke.

Noto
Annoto
Aduerto
Animaduerto

To amende/or correcte.

Emendo
Corrigo
Castigo
Resartio

To mesure or rule.

Mensuro
Moderor
Tempero
Metior
Contineo
Cohibeo
Freno
Rego
Comprimo

To mocke or skorne.

Illudo
Irrideo
Eludo
Derideo
Subsanno
Rideo
Ludificor
Cachinno

To moue/prouoke/or styrre.

Moueo
Prouoco
Lacesso
Stimulo
Instimulo
Extimulo
Irrito
Incendo.
Inflammo
Inuito
Urgeo

Instigo
Acuo
Exacuo
Incito
Suadeo
Consulo
Adhortor

To moder or me-
sure.

Moderor
Tempero
Contineo
Cohibeo
Coerceo
Compesco
Freno
Reprimo
Restringo

¶ It is metely.

Equum est
Iustum est
Dignum est
Consentaneũ est
Rectum est
Decet
Conuenit
Congruit
Expedit
Oportet
Postulat res
Expetit res
Exigit res
Desiderat res
Exposcit res

¶ A marke/or an
ende.

Meta
Limes
Finis
Terminus

A maryage/or a
weddynge.

Nuptie
Connubium
Matrimonium
Coniugium
Hymeneus
Tede iugales

¶ Meet.

Cibus
Cibaria
Dapes
Edulium
Obsonium
Alimentum
Alimonia
Epule
Refectio
Penus
Victus
Viaticum
Cõmeatus

A mayde seruaũt.

Ancilla
Famula
Serua
Pedissequa
Adolescẽtula
Virguncula

A mocke/or a
scorne.

Risus
Derisio
Illusio
Ludibrium
Irrisio
Derisus
Sanna
Cachinnus
Ridiculum
Subsannatio

Marchaundyse.

Merces
Mercimoniũ
Commertium.

¶ A messynger.

Nuncius
Internuncius
Tabellarius
Tabellio
Gerulus

¶ A mother.

Mater
Genitrix
Parens

¶ Mery.

Letus
Letabundus
Iocundus
Hilaris
Ridens

¶ Manyfolde.

Multiplex
Multipharius
Multiformis
Multimodus
Multigenus

¶ Mournynge.

Luctuosus
Luctisonus
Mestus
Luctifer
Dolorifer
Lamentabilis
Lachrymabilis
Lugubris
Gemibundus
Querulus
Lachrymosus

Madde or wode.

Amens
Demens
Insanus
Furiosus
Rabidus
Vesanus
Lunaticus
Freneticus
Demoniacus
Limphaticus
Mente captus
Mentis inops

¶ Many.

Multi
Frequentes
Complures
Crebri

¶ A nygarde.

Auarus
Tenax
Durus
Difficilis
Illiberalis
Aridus

¶ An owle.

Bubo
Noctua
Hulula
Strix
Nyctimene
Lucifuga
Auis feralis
Auis funesta
Ascalaphus.
Auis deuia.

¶ A nette.

Rete
Cassis
Linum

¶ A noyse.

Sonitus
Sonus
Strepitus
Clamor
Fragor
Murmur
Stridor
Fremitus
Clangor

¶ An oxe.

Bos
Iuuencus
Taurus
Bubulcus

¶ A neybur.

Proximus
Propinquus
Vicinus
Conuicaneus

¶ Nyghe or by.

Vicinus

Synonyma de his literis N, O, & P.

Propinquus
Finitimus
Conterminus
Contiguus
Confinis
Coniunctus

¶ Newe.

Nouus
Nouicius
Nouellus
Nuperus
Neotericus
Recens

¶ Naturall.

Naturalis
Innatus
Ingenitus
Insitus
Natiuus
Ingeneratus
Genitiuus
Hereditarius

Notwithstādyng.

Tamen
Attamen
Uerūtamē
Nihilominus
Nihilosecius

¶ To obey.

Obedio
Pareo
Obtempero
Ausculto
Obsequor

To order or set in ordre.

Ordino
Digero
Instruo
Dispono
Dirigo
Constituo
Instituo
Colloco.

To ouerse or peruse.

Recognosco
Recenseo
Pernosco

Oportunyte/or leaser.

Oportunitas
Tempus
Otium
Locus
Facultas
Copia
Potestas
Maturitas

¶ Opynyon.

Opinio
Sententia
Iudicium
Coniectura.

¶ Oyle.

Oleum
Oliuum
Palladie
Latices

¶ Olde tyme.

Antiquus
Priscus
Uetus
Uetustus
Ueteranus
Pristinus
Prior

Obstynate or styffe.

Obstinatus
Durus
Rigidus
Difficilis
Pertinax
Obduratus

¶ Other.

Alius
Alienus
Reliquus

Cetera

¶ An oore.

Remus
Remigis
Remigium

¶ Only.

Tantum
Dūtaxat
Solum
Solūmodo
Demum

¶ Ofte tymes.

Sepe
Sepenumero
Sepius
Crebro
Frequenter
Multotiens

In olde tyme.

Olim
Iamolim
Iampridem
Antiquitus
Apud priscos
Apud maiores
Apud seculū prius.
Apud antiquos
Apud veteres

¶ Otherwyse.

Aliter
Aliorsum
Secus
Secius
Alio modo.
Alio pacto.
Alia ratione.
Alia lege.
Alieno more
Aliis artibus

To pacyfye.

Pacor
Placor
Pacificor
Mulceo
Mitigo
Mollio
Sedo
Lenio
Restingo

¶ To punysshe.

Punio
Castigo
Corrigo
Uindico
Ulciscor
Affligo
Torqueo
Animaduerto
Mulcto
Crucio

¶ A punysshement.

Pena
Supplicium
Castigatio.
Mulcta
Ultio
Uindicta
Animaduersio
Tormentum
Cruciatus

¶ To plucke oute.

Euello
Extirpo
Eradico
Eruo

¶ To pardon.

Parco
Ignosco
Dimitto
Ueniam do
Remitto
Indulgeo.

¶ To put oute.

Expello.
Excludo
Eliceo
Eiicio
Extrudo
Excutio
Exigo

¶ To profet/or be good for.

Prosum
Proficio
Conduco
Commodo
Confero
Expedit
Interest

To publysshe.

Publico
Promulgo
Diuulgo
Differo
Predico
Manifesto.
Spergo
Palam fero vel facio.
In lucē profero

To perceyue or vnderstande.

Percipio
Intelligo
Comperio
Inuenio
Perspicio
Cognosco
Accipio
Audio
Uideo
Compertū habeo
Exploratū habeo.
Perspicuū est mihi
Spectatū est mihi
Exploratū est mihi.
Expertū est mihi
In promptu est

To praye.

Oro
Obsecro
Queso
Supplico
Imploro
Interpello
Intercedo
Precor
Obtestor

To plucke isondre.

Diuello
Dirimo
Dissoluo
Distraho

To depart or distribute.

Distribuo
Impertio
Partior

To prophecy.

Cano
Diuino
Predico
Presagio
Uaticinor.
Auguror
Ariolor
Prophetor

A prophecye.

Uaticinium
Oraculum
Presagium
Augurium
Fatum
Arcanum
Sortes faticine.
Tripodes
Cortina
Prophetia

To promesse.

Promitto
Spondeo
Recipio
Iuro
Fidem do
Confirmo
Polliceor

Pouerte/or nede.

Penuria
Inopia
Paupertas
Egestas
Indigentia
Pauperies

Prolongacyon.

Prolongatio
Prolixitas
Profusitas
Protelatio

Pensyfnesse or sadnesse.

Anxietas
Angor
Solicitudo
Egritudo
Tristitia
Mesticia
Dolor
Grauitas
Luctus

A progenye or a kynred.

Progenies
Prosapia
Propago
Stirps
Cognatio
Genus
Tribus
Parentela
Sanguis
Origo
Consanguinitas
Domus
Familia
Generatio
Genimen
Radix
Genealogia

¶ A pryson.

Carcer
Carceratio
Ergastulum
Claustrum

A proctor/or attorney.

Procurator
Aduocatus
Patronus
Defensor
Orator

Tutor

¶ A purpose or entēt

Institutum
Inceptum
Propositum
Conatus
Uoluntas
Expectatio
Animus

A ploughman.

Arator.
Colonus
Agricola
Rusticola
Rusticus
Cultor

¶ Poyson.

Uenenum.
Intoxicum
Aconitum
Uirus

A pleasure/or commodyte.

Commoditas
Cōmodum
Amenitas
Oblectamen.
Oblectamentum
Delectamentum.
Delectatio
Oblectatio

A prouocacyon.

Prouocatio
Irritamen
Irritamentum
Irritatio
Incitatio
Incitabulum
Incentiuum
Instigatio
Illecebre

A parler or preuy chambre.

Conclaue
Cenaculum

Synonyma de hac litera P, Q, & R.

Penates
Penetrale
Thalamus
Domus interior

¶ A propte.

Fultrum
Sustentaculum
Tibicen
Columna

¶ A promesse.

Pactum
Promissio
Promissum
Fides
Conuentio
Pactio
Pollicitum
Pollicitatio
Uotum
Fedus
Iuramentum
Iusiurandum

Profytable.

Utilis
Cōmodus
Frugalis
Frugifer
Frugi

Pleasaunte.

Gratus
Iocundus
Amenus
Suauis
Placidus
Acceptus
Dulcis
Delectabilis
Delicatus
Uoluptuosus
Lautus

Poore or nedy.

Pauper
Indigens
Indigus
Inops
Egenus
Ignobilis
Inglorius
Plebeius
Egens

Prowde or arrogant.

Superbus
Arrogans
Elatus
Tumidus
Insolens
Inflatus
Ambitiosus
Iactabundus
Gloriosus
Pomposus
Imperiosus
Superciliosus
Criticus
Fastidiosus
Uultuosus
Tetricus

To quake or tremble.

Quatior
Tremo
Tremisco
Trepido
Concutior

To quenche.

Extinguo
Restinguo
Refrigero

Quakynge.

Tremens
Tremebūdus
Tremulus
Trepidus
Tremiscens

To rewarde.

Dono
Munero
Remunero
Premior

To rule.

Rego
Guberno
Impero
Freno
Dominor

To restoore.

Restituo
Reddo
Retribuo
Rependo
Refero
Redimo

To rydde out.

Libero
Soluo
Eripio
Eruo
Dissoluo
Euoluo
Extraho
Eximo
Expedio
Educo
Absoluo
Redimo

To remayne.

Maneo
Supero
Resto
Supersum
Relinquor
Residuum est
Reliquum est

To refresshe.

Recreo
Reficio
Refoueo
Refocillo
Refrigero
Confirmo
Releuo
Resartio
Restauro
Uiuifico

To refuse.

Refugio
Recuso
Repello
Reiicio
Repudio
Renuncio
Renuo
Abnuo
Repugno
Denego
Refuto
Respuo

To renewe.

Renouo
Restauro
Reparo
Reficio
Redintegro
Resartio

To remembre.

Recordor
Reminiscor
Memini
Memoria tenere
Memoria cōplector
Mente repono
Memorie cōmēdo.
Sum memor.

Reste/ease or peace.

Otium
Otiatio
Quies
Requies
Quietudo
Tranquillitas
Pacatio
Pax
Portus

Rentes or prouent.

Redditus
Fructus
Prouentus
Emolimentum
Uectigal

A rucke or a hepe.

Synonyma de hac litera P, Q, & R.

Congeries
Cumulus
Aceruus
Agger
Moles
Globus
Strues
Strages

A rebuke.

Probrum
Opprobrium
Dedecus
Turpitudo
Improperium
Ignominia
Uituperium
Infamia
Nota
Crimen
Labes
Macula

Rough or austere.

Austerus
Rigidus
Seuerus
Asper
Seuus
Intollerabilis
Acerbus
Morosus
Iracundus

Rude/rustycal/or vplondysshe.

Rudis
Rusticus
Agrestis
Rusticanus
Immoratus
Ineptus
Iners
Indoctus

¶ Reed.

Rubeus
Ruber
Rubellus
Rubicundus
Rufus

Purpureus
Roseus
Lutheus

Rough as a berde.

Hirsutus
Pilosus
Numerosus
Copiosus

¶ Ryche.

Diues
Opulentus
Dis
Abundans
Copiosus
Locuples

To sacryfyce.

Sacrifico
Immolo
Libo
Lito
Adoleo
Placo
Offero
Pio
Macto hostiam
Dico hostiam
Cedo hostiam

A sacryfyce.

Sacrificium
Immolatio
Libamen
Litamen
Oblatio
Holocaustum
Hostia
Uictima
Piacula
Sacra
Res diuina
Cultura diuina
Cultus diuinus
Honor diuinus

To shon/auoyde or escape.

Uito
Deuito

Declino
Deflecto
Euado
Effugio
Subterfugio
Elabor

To be ashamed.

Erubeo
Erubesco
Uerecundor
Confundor
Pudet
Piget

To suffre.

Suffero
Patior
Perpetior
Sustineo
Tollero
Perfero
Fero

To seke or enquyre.

Quero
Inquiro
Exquiro
Perquiro
Exploro
Inuestigo
Indago
Rimor
Scrutor

To shake.

Uibro
Quatio
Concutio
Crispo
Contorqueo

To subdue/or ouercome.

Subdo
Subigo
Uinco
Debello
Expugno
Supero

Subiugo
Prosterno
Confundo
Conculco
Contundo
Contero
Euerto
Subuerto
Domo
Freno
Calco

To stomble/or slyppe.

Titubo
Uacillo
Labo
Labasco
Nuto
Erro

To set vpon.

Aggredior
Congredior
Contendo
Concerto
Confligo
Concurro
Incesso
Adorior
Inuado
Insilio
Insulto

To tary or pause.

Intermitto.
Intercipio
Interrumpo
Cesso
Desino
Desisto
Moror.
Maneo
Hereo
Sisto
Omitto

To stoppe.

Obturo
Obstruo
Opilo

Synonyma de hac litera S.

¶ To se/or to beholde.

Uideo
Cerno
Aspicio
Conspicio
Inspicio
Intueor
Speculor
Contemplor
Aduerto
Animaduerto

To scattre asondre.

Dispulo
Diiicio
Dissipo
Dispergo
Diffundo
Disturbo
Differo

Strengthe/or power.

Robur
Fortitudo
Uis
Potentia
Uires
Potestas

Strong/or bygge.

Robustus
Fortis
Ualidus
Firmus
Potens
Uigorosus
Lacertosus
Neruosus

A sygne or a token.

Signum
Iudicium
Argumentum
Portentum
Presagium
Prognosticatio
Ostentum
Monstrum
Augurium
Auspicium

¶ Sande.

Arena
Saburra
Sabulum

A surety.

Sponsor
Obses
Uas
Fideiussor

Scantnesse/or penurye.

Penuria
Egestas
Inopia
Raritas
Caritas
Indigentia
Defectus
Carentia
Sterilitas

A shyppe.

Nauis
Nauigium
Carina
Rates
Puppis
puppula
Biremes
Triremes
Cimba
Classis

A shyrte.

Subucula
Interula
Interior vestis
Linea vestis

¶ A space.

Spatium
Interuallum
Intercapedo.
Distantia

¶ A speche.

Sermo
Ideoma
Lingua
Loquela
Famen

A schole.

Schola
Gymnasium
Ludus literarius

¶ The see.

Mare
Equor
Pelagus
Pontus
Fretum
Salum
Oceanum
Amphitrite
Thetis
Doris
Gurges immẽsus
Circũfluus humor.

¶ Shepe.

Oues
Lanigerũ pecus
Balantũ grex.
Bidentes

Statelynesse/or pryde.

Superbia
Fastus
Fastidium
Arrogantia
Ambitio.
Tumor
Supercilium.

¶ To be stately.

Superbio
Ambio
Fastidio
Arrogo

¶ A swerde.

Gladius
Ensis
Mucro
Rumphea
Spatha.

¶ Slowth.

Pigrities
Pigritudo
Ignauia
Secordia.
Tarditas
Desidia
Segnitia
Torpedo
Torpor
Inertia
Accidia
Remissio
Remissitudo
Incuria
Negligentia

A seruaunt.

Seruus
Famulus
Assecla
Mancipium
Minister
Pedissequus
Comes

A sete/or stole.

Sedes
Sedile
Solium
Cathedra
Hemycyclus
Exedra
Thronus
Tribunal iudicis

A serpent.

Serpens
Uipera
Anguis
Hydra
Coluber
Echidna

¶ The sonne.

Synonyma de hac litera S, & T.

Sol
Titan
Hyperion
Hyperione natus
Phebus
Apollo

¶Syngler/or specyall.

Singularis
Precipuus
Maximus
Summus
Eximius
Unicus
Primus
Potissimus

¶Stubburne.

Rigidus
Proteruus
Indomitus
Infrenis
Effrenatus

Stable or cõstaũt.

Stabilis
Constans
Firmus
Fixus
Immotus
Immobilis
Immutabilis
Solidus

A sturne.

Clauus
Gubernaculũ puppis.

¶Safe or solide.

Sospes
Incolumis
Sanus
Saluus
Integer
Tutus
Ualens
Securus

¶Styll.

Tacitus
Quietus
Placidus
Silens

¶Suche maner.

Talis
Huiusmodi
Huiuscemodi
Istiusmodi
Illiusmodi
Similis
Eiusmodi
Is ea id.

Slowe or slacke.

Piger
Ignauus
Deses
Secors
Tardus
Segnis
Torpens
Torpidus
Desidiosus
Grauis
Remissus
Iners
Accidiosus

¶Stynkynge.

Olens
Olidus
Fetidus
Fetens
Fetulentus
Graueolens
Putidus
Putridus
Flaccidus

In season or i tyme.

In tempore
Ipso tempore
Tempestiue
Mature
Oportune
Per tempus.
Auspicato
Fausto sydere.

Secundis auibus.

Synglarly/or asondre.

Singulatim
Priuatim
Diuisim
Seorsum
Separatim
Seiunctim

¶Styll/or contynuall.

Assidue
Continue
Iugiter
Perpetuo
Perenne

¶Softely.

Sensim
Paulatim
Lente
Pedetentim

¶Sodeynly.

Subito
Subitanee
Repente
Raptim
Improuise
Inopinate

Somtyme.

Aliquando
Interdum
Quandoq;
Nõnunq̃
Alicubi

¶To truste.

Fido
Confido
Credo
Fidem habeo
Fretus sum

To take fro.

Aufero
Adimo
Demo
Eripio
Eximo
Dirimo
Diripio
Surripio
Preripio
Subduco
Sublego
Priuo
Spolio
Fraudo
Expolio
Orbo
Uiduo
Sustollo
Detraho
Subtraho
Extorqueo
Detorqueo
Furor
Predor

To teche or enforme.

Doceo
Edoceo
Erudio
Instruo
Instituo
Imbuo
Educo
Dogmatizo
Cathecizo

To thynke or iudge

Iudico
Censeo
Puto
Estimo
Existimo
Conijcio
Conijcito
Coniecturo.
Cõiecturã facio.
Cogito
Autumo
Duco
Credo
Arbitror
Reor
Suspicor

¶ To tary.

Moror
Maneo
Cesso
Resto
Resisto
Restito
Sisto gradum
Opperior
Prestolor
Cunctor
Expecto

¶ Thre yeres.

Triennium
Trieteris
Triennis
Triēnal' intercapedo
Trieterica

¶ A these.

Fur
Latro
Predo
Raptor
Predator
Pirata

A toppe.

Culmen
Cacumen
Fastigium
Uertex
Summitas
Sublimitas
Altitudo
Specula
Juga montis

A temple/or a chyrche.

Templum
Delubrum
Basilica
Phanum
Edes sacra
Tabernaculum
Sacellum

¶ A token.

Monumentum
Intersignium

To vnderstande.

Intelligo
Accipio
Percipio
Calleo
Teneo
Habeo
Capio
Sapio
Cognosco

To worshyppe.

Honoro
Adoro
Colo
Reuereor
Magnifico
Celebro
Obseruo
Prosequor honore.
Afficio honore

¶ To wandre/or streue.

Erro
Palo
Discurso
Uagor
Spacior
Lustro

To be wood.

Seuio
Furio
Insanio
Excandesco
Bacchor

¶ Vyctory.

Uictoria
Palma
Tropheum
Triumphus
Superior manus

¶ worshyppe or honoure.

Honor
Decus
Ornamentum
Splendor
Dignitas
Gloria
Laus
Amplitudo
Fama
Claritas
Claritudo

A wysarde.

Augur
Aruspex
Ariolus
Diuinator
Presagus
Sortilegus
Astrologus
Magus
Magicus
Genethliacus
Phitonista
Necromanticus
Pyromanticus
Hydromāticus

¶ wheyte.

Triticum
Ceres rubicunda.

¶ watche.

Uigilie
Excubie
Custodia nocturna.

¶ wages or heyre.

Merces
Meritum
Debitum
Stipendium

¶ A verse.

Uersus
Carmen
Metrum
Numerus
Modus
Modulus

Camena
Musa

¶ wyne.

Uinum
Merum
Nectar
Bacchus
Lieus

¶ A waye.

Uia
Iter
Callis
Semita
Uestigium
Trames
Limes
Orbita

¶ water.

Aqua
Unda
Limpha
Latex
Humor

¶ woodnesse/or madnesse.

Insania
Seuitia
Furor
Dementia
Amentia
Rabies
Frenesis

¶ wery.

Fessus
Defessus
Lassus
Fatigatus
Lassatus
Uictus
Fractis viribus

Unlyke or dyuerse.

Dissimilis
Dispar
Discors

Dissentaneus
Uarius
Discrepans
Contrarius
Repugnans
Differens
Distinctus
Discretus
Dissonus
Absonus
Alienus
Alius

¶ Uttermost.

Ultimus
Extimus
Extremus
Penitissimus

¶ Well spoken.

Facundus
Facetus
Eloquens
Lepidus
Festiuus

¶ Wyse or wytty.

Sapiens
Ingeniosus
Sagax
Prudens
Uigilans
Doctus
Solers
Acutus
Prouidus
Cautus
Disertus
Subtilis
Perspicax

¶ Whyte.

Albus
Candens
Candidus
Candidulus
Candidatus
Lacteus
Eburneus
Niueus
Argenteus
Gypsatus

¶ A wodde.

Sylua
Lucus
Nemus
Saltus

¶ Weyke or feble.

Debilis
Mollis
Inualidus
Imbellis
Eneruis
Effeminatus
Exilis
Exiguus
Languidus
Lentus
Uietus

¶ Without or voyde.

Uacuus
Inanis
Expers
Immunis
Orbus
Uiduus
Uiduatus
Uacuatus

Unlerned or ignorãt.

Indoctus
Ignarus
Imperitus
Illiteratus
Rudis
Sciolus
Inscius

Uayne or trãsytory.

Uanus
Fragilis
Fluxus
Caducus
Umbratilis
Momentaneus

wherfore or why.

Quamobrem
Quare
Quapropter
Qua de re
Quorsum
Qua ratione
Cur

¶ In vayne.

Inanum
Incassum
Frustra
Nequicq̃
Inaniter

¶ Unto.

Quousq;
Quoad
Quoadusq;
Quoadeus
Donec
Dum

¶ Without.

Sine
Absq;
Extra
Preter

¶ Utterly.

Prorsus
Funditus
Stirpitus
Radicitus
Medullitus
Omnino

¶ Noia Iouis.

Juppiter
Hammon corniger.
Panompheus
Diespiter
Altitonans
Pater om̃ps
Magnitonans
Saturnius
Dodoneus
Ceneus
Summus deorũ
Rector olympi.
Rex superũ
Ethereus princeps

Noia Iunonis

Juno
Saturnia
Lucina
Regina deum
Iouis coniunx
Pronuba Juno

¶ Noia Neptuni.

Neptunus
Deus maris
Pelagi rector.
Tridentifer rex

Noia Apollinis.

Apollo
Phebus
Pean
Deleus
Arcitenens
Dindymeus.
Latoius
Latonigens
Delphicus
Tymbreus
Clarius
Patareius heros.
Latoides
Pithius
Sminthius
Hecatebeletes
Deus oraculi
Cynthius
Chrysocomus
Loxias
Phaneta
Argenetes
Licyus

Dea venationis.

Dyana
Phebe
Cynthia
Dyctynna
Delia
Triuia
Latonia
Phebi soror
Uenatrix dea
Jaculatrix dea.
Latonigena

¶ Deus vini.

Synonyma deorum & dearum.

Bacchus
Liber
Lieus
Bromius
Ignigena
Bimater
Dionysius
Iacchus
Iterum satus
Bis satus
Nyseus
Tyoneus
Lenaus
Nicteleus
Genialis
Consitor vue
Indetonsus
Eleleus parens
Laccus
Euan
Euhyns
Bassareus
Proles semeleia
Racemifer
Thirsiger

Deus belli.

Mars
Furor impius
Belliger
Bellipotens
heros
Gradiuus

Dea belli

Bellona
Pallas
Enyo
Bellica virgo
Metuenda virago
Tritonia
Bellipotens dea
Belligera dea
Armigera dea
Bellatrix
Minerua
Tritonia

Apollinis mater

Latona
Titanis/idos.
Titania

Filia terre
Dea gemellipera

Deus inferni

Pluto
Dis ditis
Imus tyrannus
Inferni tyrannus
Umbrarum rex
Tartareus rex

Dea inferni

Proserpina
Hecate
Filia Cereris
Persephones
Regina erebi
Plutoni cōiunx
Persei filia
Dea triformis
Hecate triceps.

¶ Sōniorū deus.

Morpheus
Icelos
Panthasos
Phobetor

Deus amoris

Cupido
Puer pharetratus
Cecus amor
Ignis indomitus
Cypria proles
Veneris natus
Alatus deus

Dea amoris

Venus
Aphrodite
Aphrodisia
Paphia
Cypria
Cyprigena
Cytherea
Erycina
Dionea
Acidalia
Suidia
Mater libidinū
Mater amorum

¶ Dea frugum.

Ceres
Tesmophora
Ops
Cybele
Saturni cōiunx
Berecynthia
Bona dea
Mater deum
Mater Eleusina

Dea fortune

Rhamnusia
Nemesis
Dea ceca
Rhamnusis/idos.
Tyche
Norcia dea
Dea instabilis
Dea bifrons
Sors

¶ Deus ignis.

Vulcanus
Mulciber
Lemnius
Iunonia proles
Faber Iouis
Iunonigena

Deus portuum

Portunus
Palemon
Athamantiades
Melicerta

Dea maris

Thetis
Amphitrite
Doris
Nereis/idos.

Deorū nuncius

Mercurius
Atlantides
Cillenius
Cyllenides
hermes
Maia natus
Alipes deus

Ioue natus
Deus ales
Caducifer.
Atlantis nepos
Pleiones nepos
Deorum interpres.
Pacifer ales.

Ianitor inferni.

Cerberus
Monstrum triforme
Canis echydneus.
Canis stygius.

Iudices inferni

Eacus
Radamāthus
Minos

Dee fatales

Parce
Fatidice dee.
Faticine sorores.
Dee faticane.
Dee triplices fati.

¶ Parcarū noīa.

Clotho
Lachesis
Atropos

Furie infernales.

Eumenides
Acherontis nate.
Nocte genite.
Viperee sorores
Anguicome sorores
Penarū dee triplices

Furiarū nomina

Alecto
Tisiphone
Megera

Deus ventorum.

Eolus
hyppotades
hyppoti nepos
Nimborum rector

Synonyma gratiarum nympharum.

¶ Noīa harpiarū neptuni & terre filiarum.
Aello
Occipite
Celeno

¶ Tres gratie.
Charites
Acidalie sorores.
Orchomeni dee triplices.

¶ Noīa gratiarū/
Aglaia
Thalia
Pasithea vel Euphrosyne.

¶ Dea aurora.
Matuta
Pallantias
Lencothoa
Panopea
Inoo/noos.
Bacchi nutrix
Tithoni coniunx.

¶ Deus pastorū.
Pan
Semicaper deus
Arcadicus deus

¶ Deus hortorū.
Priapus
hellespōtiac⁹ deus.

¶ Nūcia Iunonis.
Iris
Thaumantias
Thaumātis ples
Thaumātea virgo
Pluuius arcus

¶ Dea florum.
Pale

¶ Dee vel nymphe. syluarum.
Dryades
hamadryades

Dee siue nymphe virgultorum
Napee

Dee siue nymphe. montium.
Oreades

Dee siue nymphe fontiū & fluuiorū.
Naides

Dee siue nymphe marine.
Oceanitides
Nerine
Nerides

¶ Musarū synonyma.
Mnemosynides
Mnemosinea ꝓpago
Parnassides
heliconiades
Castalides
Aonides
Pierides
Thespiades
Pegasides
hippocrinides
Libethrides
Pimpleides
Meonides
Cytheriades
Phebiades
Aganippides
Permessides
Cephisides
Camene

¶ Nouem musarum noīa/& earū inuenta.

Clio	historias	
Euterpe	tibias	
Thalia	comedias	
Melpomene	tragedias	
Therpsicore	psalterium	inuenit.
Eratho	geometriam	
Polyhymnia	rhetoricam	
Urania	astrologiam	
Calliope	Literas	

¶ Publij Virgilij de Musarum inuentis.

Clio gesta canit transactis tempora reddit.
Melpomene tragico proclamat mœsta beatu.
Comica lasciuo gaudet sermone Thalia.
Dulciloquis calamos Euterpe flatibus vrget.
Therpsicore affectus citharis mouet, imperat, auget.
Plectra gerens Eratho saltat pede carmine vultu.
Carmina Calliope libris heroica mandat.
Vrania poli motus scrutatur & astra.
Signat cūcta manu loquiturqȝ polymnia gestu.

Synonyma heroum & heroinarum.

¶ Hesiodus in sua theogonia musas a Ioue ee creatas ait ex Mnemosyne .i. memoria. Nouē eni noctes cū illa in Piero mōte cōcubuisse fertur. hinc nouē genite sūt muse/q̄ a mōte ipō Pierides vocāt. De musarū noib⁹ sic asserit Theodor⁹.

¶ Clio dr̄ a cleos grece: q2 poete ex laudibus quas aliis tribuunt / et sibi et ipsis gloriam vendicant.

¶ Melpomene a cantus suauitate. Melpo eni grece / cāto latine sigt: q̄ auditores cantus suauitate delectantur.

¶ Thalia a florendo. Thalein grece: florere vel germinar latine sigt: q̄ poetarum nomina semper floreant celebrata.

¶ Euterpe a volūtate. Euterpein eni grece/delectare latine sigt. q̄ poete ex bonis que ex illa doctrina proueniūt nō mediocrem voluptatem capiunt.

¶ Terpsicore a delectandis choreis. q2 Phebus musarū choreis delectatur.

¶ Eratho ab amore: q2 poete suo carmine amabiles reddātur.

¶ Calliope a bonitate vocis. q2 poete pulchra voce concinūt.

¶ Urania a celestiū rerū cantu: vel cantus diuinitate. Uranon eni grece / latine celum sigt. q̄ poete de celestibus cantant.

¶ Polymnia siue (vt alii censent) polyhymnia a multitudine laudis vel carminis: eo q̄ poete magnā laudē consequūtur ex canendo.

¶ Musa vocabulum est grecū et latine sigt cantū. vnde Musice appellata est scientia de ratione canendi. hinc poete musas finxerūt esse deas q̄ musice et poetis preessent. Et s̄m diuersa loca q̄ incoluisse dicūtur/ diuersa sortiuntur agnomina.

¶ Synonyma heroum et heroinarum.

Hercules

Alcides
Amphitrioniades
Tyrynthius
Aonius heros.
Thebanus heros
Clauifer heros
Oetheus heros
Proles Iouis

¶ Perseus.

Abantiades
Acrisioniades
Daneius heros
Inachides

Iason

Esonides
Pegaseius heros
Iolciacus heros

Theseus

Egides
Cecropides
Neptunius heros

Pyrothous

Ixionis proles
Ixionides
Ixione natus

¶ Achilles.

Pelides
Eacides
Thetide satus
Emonius heros
Larisseus heros
Thessalicus heros
Phithius heros

¶ Diomedes.

Titides
Oenides
Etolius heros

Patroclus

Menetiades
Menetia proles

¶ Eneas.

Anchisiades
Cythereius heros
Eneas penatiger

¶ Hector.

Priamides
Priameius heros

Priamus

Laomedontiades.

¶ Paris

Alexander
Pastor ideus
Adulter ideus
Helene raptor.

¶ Ulyxes.

Laerciades
Itacus
Dulichius
Laertius heros.

Palamedes

Naupliades
Naupleia proles.

¶ Aiax.

Thelamoniades
Thelamone satus
Thelamoni⁹ heros.

Pyrrhus

Neoptolemus
Achilleius heros
Achilleides

Menelaus
Atrides maior

Agamemnon
Atrides minor

Hippolitus

Thesides
Theseius heros

¶ Meleager.

Oenides
Calidonius heros
Oeneius heros.

Oeneius

Rex calidonius
Parthaone natus

Ganimedus

Puer Phrygius
Puer ideus

Synonyma heroum & heroinarum.

Pincerna Jouis.

Cadmus
Agenorides
Agenore natus
Sidonius hospes
Antoneius heros

Ericthonius
Stirps lemniaca.

Pentheus
Echionides
Echione natus
Aganeia proles

Alexander magnus
Pellens heros

Romulus
Rome conditor
Quirinus

Nestor
Pylius
Nelides
Neleius heros

Castor & pollux
Ledei fratres
Tyndaride gemini
Fratres helene
Sydus amicleum.

Chiron
Phillirides
Phillirius heros
Centaurus
Semifer
Monstrũ biforme
Sagittarius
Emonius arcus

Arcas
Arctophilax
Cynosura
Boetes
Arcturus
Ursa minor

Ariadna
Gnosia stella
Stella corone
Bacchi coniunx.

Erycthonius

Ophiulcus
Anguitenens
Serpentarius
Hedorum sydus.

Calisto
Elice
Perrhasis
Ursa maior
Nonacrina virgo
Lycaonias

Atlantides
Pleiades
Uergiliades
Hesperides

Atlas celifer
Japetionides

Gigantes
Centimani
Cyclopes
Etnei fratres.

Dido
Elissa
Agenoris
Agenore nata
Sidonis
Phenissa
Tyria
Sichei coniunx.

Daphne
Peneis
Peneia virgo

Jo
Inachis
Inachi proles
Phoronis
Bos pellex

Circe
Filia solis
Phasis/idos.
Titanis/idos.

Medusa
Phorcynis/idos.
Phorcis/idos.
Mr̃ equi volucris.

Echo
Uox resona.

Nympha vocalis.

Arachne

Minois
Minoia proles

Phedra
Pasipheia
Pasiphes filia

Phaetõtis sorores
Phaetontiades
Heliades

Phaeton
Clymeneia proles

Salmacis
Semiuir
Semimas
Proles biformis
Hermophroditus

Helle
Nepheleis
Athamantias

Athamas
Eolides

Amalthea
Olenia
Capra
Sydus capricorni
Olenium pecus
Hedi

Lencothoe
Orchamis
Arbor thurifera.

Europa
Agenore nata.

Coronis
Coronei proles.

Antilochus
Nestorides
Nestore natus.

Nestor
Pylius senex.

Philoctetes
Pentiades

Peante satus
Alcide comes.

Mydas
Berecynthiꝰ heros.

Demophoon
Thesides
Thesei filius

Prothesilaus
Hiphicliades
Philaceius heros.
Philaceides heros.
Hiphicli natus

Penelope
Icaris
Coniunx Ulyssis
Icari filia.

Phyllis
Lycurgus
Lycurgi filia

Hippodamia
Briseis
Lirnesia virgo

Oenone
Pegasis

Cassandra
Priamis
Priameia virgo.

Helena
Tyndaris
Ledes
Menelai uxor.

Hero
Sesta puella

Andromeda
Cepheis/idos.
Cepheia virgo

Hypermestra
Danais
Danai filia

Leander
Abydenus

Tantalus

Synonyma propriorũ locorũ & gentilium.

Pater Pelopis

Sisyphus
Eolides
Istimus predo

Cauace
Eolis
Eoli filia

Laodomia
Achastis
Achasti filia

Meduse caput
Gorgon
Monstrũ vipereũ
Saxificus vultus
Anguiferũ caput
Colubriferũ caput
Gorgoneũ caput
Anguicoma ora
Squãmigera ora
Crinita ora
Medusea ora

¶Synonyma propriorũ locorũ.

Italia
Hesperia magna
Oenotria
Ausonia tellus
Latium
Latina arua
Saturnia tellus
Romulea tellus
Corytum tellus

Roma
Urbs quirinalis

Indigene Rome
Romani
Itali
Italici
Latia gens
Ausonia gens
Romulea gens
Togata gens
Latialis gens
Turba quirini
Quirites

Troia
Ilium
Teucria urbs.
Dardania urbs
Phrygia urbs
Iliaca urbs
Troiana urbs
Laomedõtea arua
Priameia regna

Indigene troiani
Troiani
Teucri
Iliaci
Dardani
Dardanides
Phrygij
Laomedontiades
Laomedõtei
Phryges
Troies
Troiades
Troij
Troici
Troiugene

Grecia
Pelasgica
Argolica regna.
Achaica

Indigene grecie.
Greci
Argini
Danai
Graij
Graiugene
Achiui
Achei
Pelasgi
Pelasgiades
Dorici
Argolici
Argolides

Athene
Urbs attica
Pessidonia urbs
Mopsopia urbs
Cecropia urbs
Agri munichij

Indigene attici.
Athenienses
Attici
Cecropide
Erecthide
Theside
Attica gens

Sicelia
Sicania
Sicula
Siciliensis tellus.
Trinacria
Tiphoica

Indigene
Siculi
Sicilides
Sicani
Sicilienses
Neseiades

Creta
Curetis
Gnosia
Gnosiaca
Cretea
Rhetea
Dictea
Lictia tellus.
Minoia
Actea
Cretensis
Cydoneia
Gortyniaca
Curetim

Indigene
Cretenses
Curetes

Thracia
Lycurgi regna
Ismaria
Bistonia
Rhodopeia tellus.
Scytonia
Strymonia

Indigene Thracie
Thraces
Thracij
Scytonij
Ismarij
Bistonij
Odrisij
Edonides

Thebe
Amphionis arces

Indigene thebani.
Anguigene
Ismenides
Ogygei
Cadmeides
Gens vel proles mauortia

Colchos
Phasiaca tellus
Phrixea arua.
Colchidicũ solum.
Colchiaca, regna.
Oetria tellus.

Indigene
Colchi
Colchiaci

Thessalia
Emonia
Larissa
Emathia tellus
Mynia arua
Pegasea arua
Pelles arua
Iolciacũ solum.

Indigene
Thessali
Thessalici
Larissei
Phlegie
Mynie

Judea
Palestina
Judaica arua
Israelitica arua.

Indigene
Judei
Palestini
Israelitica gens
Recutita gens.

Assiria
Semiramia arua
Babylonica arua

Indigene
Assirij
Babylonij

India
Cepheia arua.
Memnonis arua.

Indigene
Indi
Cepheni

Saba
Thurifera
Panthea tellus.
Panthaica
Sabea

Indigene
Sabei
Thurifera gens

Cyprus
Cypria
Cyprica
Amathusiaca tellꝰ.
Ophiusia
Macara

Indigene
Cyprii
Cyprigene.

Arabia
Odorifera tellus
Palmifera tellus.

Indigene
Arabes
Arabici
Gentes odorifere.

Hispania
Iberia

Indigene
Hispani

Iberi

Anglia
Britannia

Indigene
Angli
Britanni

Scythia
Scythica
Riphea tellus.
Hyperborea
Arimaspea.

Indigene
Scythe
Riphei
Arimaspi
Agatirsi
Geloni
Hyperborei

Amazonū tellus
Termodoōtica tellus.
Amazonica

Indigene
Amazones
Amazonides

Caria

Indigene
Cares
Leleges
Lelegeides

Delos

Ortygia
Delphica tellus
Phebi patria

Indigene

Calabria
Salentina tellus

Indigene
Calabri
Salentini

Libya/e.
Libyc/es.
Afra tellus
Africa tellus

Libyci
Marmarici
Marmarides
Nasamoniaci

Centauri
Lapythe
Semiuiri
Semihomines
Semimares
Nubigine
Ixionides
Ixione nati
Bimembres

Mantua
Ocniaca
Audina tellus.
Mantoa

Indigene

Mantoi
Mantuani
Ocniaci
Audini

Capitolium
Capitoline arces
Saxum tarpeium.
Mons tarpeius

Istmus bimaris

Samos Iunonia

Epirus herbida

Cadmeia dirce

Abydos ostrifera.

Mōtes musis sacri.
Helicon biceps
Parnassus bifidus.
Pierus nubifer
Cytheron virgineꝰ.
Pindus aerius
¶ Fōtes ⁊ fluuii musis sacrati.
Caballinus fons.
Pegaseus fons
Meduseus fons
Aganippe
Hippocrene
Libethreus fons
Pimpleus fons
Phocidos lacus
Permessus fluuius.
Cephisi vada
Eurotas

¶ Epithetorum varietas.

Quū ad carminis decorē venustatē plurimū oblectamēti afferre solet apta epithetorū ⁊ cōcinna allusio: quedam ex lautissimis poetis carptim excerpta paulo post ad manū deprompsimus. Ea demū gratia: vt tenerrime poetices tyrunculoꝝ ingenio suppetias ferrem. ne multiuaga lectionis inuestigatiōe ⁊ varietate (tanꝙ̄ fastidioso onere) defatigatum redderetur.

¶ Epithetorum varietas, & primo deorum epitheta.

Epitheta deoꝝ & dearū, heroū & clarorū virorum.

Apollo
Lauriger
Lauricomus
Fatidicus
Faticanus
Intonsus
Gryneus
Delius
Cynthius
Arcitenens

Juppiter
Omnipotens
Altitonans
Summus

Juno
Saturnia

Lucina
Casta

Neptunus
Ceruleus
Tridentifer

Bacchus
Letus
Corymbifer
Thyrsiger
Pampinifer.

Mars
Belliger
Bellicus
Ferus
Ferox
Bellipotens
Sanguinolētus
Cruentus
Cruentatus
Seuus
Durus
Dubius
Indomitus

Cupido
Cecus
Alipes
Alatus
Pharetratus

Morpheus
Somnifer
Fallax
Simulans

Pluto
Tartareus
Stygius
Ater
Funestus
Tenebrosus

Uulcanus
Lemnius
Lemniacus
Junonigena

Janus
Bifrons
Insomnis
Peruigil

Mercurius
Caducifer
Pacifer
Alipes

Cerberus
Triceps
Trilinguis
Trifaux
Triformis
Rabidus

Eolus
Nimbosus
Nimbipotens

Diana
Casta
Innupta
Pharetrata
Noctiuaga
Salticola
Uenatrix

Pallas
Armipotens
Bellipotens
Armifera
Bellicosa
Tritonia
Armisona
Bellica

Belligera
Bellatrix

Proserpina
Triformis
Triceps

Uenus
Cypria
Cyprigena
Cytherea
Acidalia
Paphia
Gnidia
Dionea

Ceres
Alma
Frugifera
Frugipera

Rhamnusia
Instabilis
Inconstans
Lubrica
Ceca
Bifrons
Fallax

Tethys
Undiflua
Undosa
Equorea
Circūflua
Undiuaga

Parce
Fatidice
Faticane
Fatales

Aurora
Crocea
Punicea
Rosida
Rosea

Pan
Semicaper
Arcadicus

Priapus
Hellespontiacus

Iris
Discolor
Picturata
Imbrifera
Aquosa
Multicolor

Pale
Florigera
Florida
Floricoma

¶ Epitheta heroū.

Hercules
Indomitus
Inuictus

Eneas
Pius

Ulyxes
Cautus
Pellitropus

Achilles
Fortis

Hector
Animosus

Nestor
Grandeuus
Pylius

Alexander magnus
Pelleus

Chyron
Justissimus
Herbipotens

Achates
Fidus

Numa
Religione pius

Cato
Seuerus

Augustus
Munificus

Chresus
Diues

Herou͂, claroꝝ viroru͂, & aialiu͂ quadrupedu͂ epitheta.

¶Tarquinius
Superbus

Sardanapalus
Salax
Spurcus

Eryx
Lacertosus

Demosthenes
Facundus

Plato
Diuinus

Cicero
Eloquens

Seneca
Moratissimus

Eurystheus
Durus

Busiris
Illaudatus

Pollux
Amycleus

Lynceus
Perspicax

Argus
Oculatus

Abelus
Innocens

Cain
Inuidulus

Matusales
Annosus

Abraamus
Fidelis

Moses
Fatidicus

Joseph
Formosus

¶Saul
Furiosus

¶Dauid
Bethlemicus
Psaltes
Faticanus

Salomon
Sapiens

Sanson
Fortis

Job
Patiens

Homerus
Celophonius
Smyrneus
Meonius

Maro
Mantuanus
Mantuus
Audinus
Ocniacus

Flaccus
Appulus
Venusinus
Lucanus

Naso
Pelignus
Sulmonensis

Tyrtheus
Claudus
Lacedemonius

Sophocles
Cothurnatus

Orpheus
Rhodopeius
Threicius

Archilochus
Parius
Jambographus

Hesiodus
Ascreus

Martialis
Bilbilitanus

¶Catullus
Ueronensis

Callimachus
Umbriensis

Terentius
Apher

Sappho
Lesboa

Alceus
Lesbous

Leo
Seuus
Trux
Marmaricus
Libycus
Nemeeus
Fuluus
Toruus

Ceruus
Aeripes
Uiuax
Agilis
Fugax

Lupus
Rapax
Toruus

Ursus
Uillosus
Hirtus
Horridus
Raucisonus
Informis

Tigris
Hircana
Rabida
Rigida
Gangetica

Aper
Frendulus
Erymantheus
Setiger
Blandiuorax
Monticola
Spumans
Fulmineus
Dente minax

Setosus
Acris

Equus
Acer
Sonipes
Bellicus

Asellus
Pandus
Piger

Dama
Timidus

Caprea
Fugax

Capella
Lasciua
Hirta
Petulca
Sima
Olens

Uulpes
Cauta
Callida

Agnus
Placidus
Mitis
Tener

Lepus
Auritus
Pronus
Pauidus
Celer

Ouis
Lanigera
Balans

Panthera
Picta
Multicolor

Lynx
Maculosa
Multicolor

Bos
Durus
Robustus
Fortis

Epitheta reptiliũ, auiũ, volatiliũ, & insectorum.

Corniger

Porcus
Setiger
Lutosus
Immundus
Cenolentus

Talpa
Cecus
Captus oculis.

Canis
Blandus
Obscenus
Latrans

Irrhicius
Sepicola
Hirsutus
Spiniger

Felis
Muricida

Viverra
Venatrix

Elephantus
Indicus

Simia
Cachynnosa

Melis
Obesa

Lutra
Piscivorax

Leena
Torua

Sus
Sabellicus
Immundus

Hircus
Cyniphеus
Graueolens

Glis
Somniculosus
Somnolentus

Draco
Squāmiger
Cristatus
Squammeus
Squāmosus
Maculosus
Insopitus
Peruigil

Anguis
Lubricus
Ceruleus
Luridus
Sibilans
Tumidus
Liuidus

Bufo
Ater
Tumidus

Lacertus
Viridis

Rana
Loquax
Viridis
Rauca

Cicada
Querula
Garrula
Rauca
Arguta
Stridula

Formica
Parca
Cauta
Granifera
Operosa
Frugilega

Testudo
Tarda

Tinea
Corrodens

Lytta
Insatiabilis
Inextinguibilis

Rediuus
Ventrosus

Salamandra
Querula

Stellio
Nitidus

Coluber
Tortilis
Gelidus
Intortus
Tortuosus

¶ Aquila.

Pauo
Iunonius

Olor
Moribundus
Amnicola

Cignus
Flumineus
Aquosus
Niueus

Columba
Trepida

Perdix
Garrula

Grus
Strymonius
Aerius

Hirundo
Arguta
Garrula

Merops
Melliuga

Phenix
Rarus
Unicus
Annosus

¶ Anser.
Strepens
Garrulus
Improbus
Vigilans

Bubo
Funereus
Feralis
Funestus

Coruus
Loquax.

Cornix
Leua
Sinistra
Improba

Turtur
Gemibundus

Palumbus
Raucus

Upupa
Fallax

Graculus
Stridulus

Ortix
Rurestris

Picus
Multicolor

Pica
Garrula

Miluus
Rapax

Strix
Luctisona.

Anas
Aquatica

Mergus
Piscivorax

Sturnus
Garrulus

Epitheta arbor℞, fructicū, herbarū, & florum.

Psitacus
Loquax

Cornicula
Pennilega
Ambitiosa
Ridicula

Crabro
Aculifer

Fucus
Iguauus
Inglorius

Apes
Hyblea
Attica
Parca
Sedula
Mellifica
Mellipara
Operosa

Uespa
Iracunda

Asilus
Terrisonus

Blatta
Bilinguis
Lucifuga

Papilio
Feralis

Aranea
Telifica
Uirosa

Laurus
Parnasia
Innuba
Odorata

Quercus
Chaonia
Glandifera
Dura
Dodonea

Hedere
Sequaces
Corymbifere
Pallentes

Flexiles
Errantes

Oliua
Pinguis
Uiuax
Albens
Pallens
Tarde crescens

Cyparissus
Conifera
Idea

Salix
Glauca
Amnicola
Lenta

Hebenum
Nigrum

Buxum
Rasile

Teda
Pinguis

Palma
Idumea
Ardua. Inuicta.

Pinus
Hirsuta
Alta
Nautica

Ulmus
Aeria

Myrtus
Bicolor
Tenera

Ficus
Cerula

Platanus
Genialis
Sterilis

Abies
Enodis

Fagus
Patula

Acer
Coloribꝰ impar.

Ornus
Rigida

Uitis
Pampinea
Lenta
Racemifera

Cedrus
Odorata
Alta
Non cariosa

Corylus
Fragilis

Alnus
Procera
Palustris
Sterilis

Lothos
Aquatica

Tilia
Mollis
Pinguis

Fraxinus
Utilis hastis

Cupressus
Atra
Funesta

Castanea
Mollis
Alta

Geniste
Lente

Ilex
Nigra

Populus
Candida

Menalus mons
Pinifer

Glans

Chaonia
Querna

Arbutus
Horrida

Thus
Sabeum
Achaicum
Arabicum

Balsamus
Odorata

Achātus
Semper frondens

Fraxinus
Ingens

Pix
Idea

Buxus
Pallida
Myrice
Humiles
Tenues.

Siler
Molle

Corna
Lapidosa

Sentes
Spinose
Acute

Taxus
Cyrnea
Olens

Uiburnum
Lentum

Uepres
Aculiferi
Hirsuti

Pruna
Cerea

Achantus
Frutex aculeatus.

Epitheta arborꝝ florũ & rerũ chronographicarũ.

Rubus
Asper

Morum
Sanguineum

Uua
Racemifera
Genialis

Rosa
Punicea
Lutheola
Rubella
Purpurea
Pestana

Lilium
Candidum
Candens

Uiola
Nigra
Pallens
Mollis

Ligustra
Alba

Calta
Lutheola

Hiacynthus
Rubeus
Ferrugineus

Crocum
Lutheum

Narcissus
Purpureus

Alga
Marina

Canna
Paludosa
Palustris

Juncus
Mollis
Palustris

Amomum
Assirium
Odoriferum

¶ Arista
Mollis

Saliunca
Humilis

Lolium
Infelix

Amaracus
Mollis

Apium
Amarum

Sardois
Amara

Ruscus
Horrida

Alga
Uilis

Uerbena
Pinguis

Papauer
Soporiferũ
Cereale

Intyba
Amara

Lens
Pelusiaca

Lupinus
Tristis
Amarus

Harundo
Fluuialis
Tenera
Palustris

Casia
Uiridis

Ulna
Marina
Palustris

Thymus
Hyblea

Serpillum
Olens

Thymbra
Salax

Urtica
Mordax
Sterilis

Uer
Placidum
Imbriferum
Florigerum
Tepidum
Floridum

Prata
Mollia
Flores
Graminea
Uirentia

Cespes
Uiridis

Ros
Matutinus
Liquidus
Gelidus

Herba
Dulcis
Mollis
Uiridis
Rorida
Tenera

Fons
Illimis
Liquidus
Uitreus
Limpidus
Nitidus
Muscosus
Pellucidus
Argenteus

Hortus
Irriguus
Florens
Udus

Somnus
Dulcis
Almus. Altus.

Sopor
Placidus
Blandus
Profundus

Quies
Tranquilla
Secura
Otiosa

Aurora
Crocea
Rosida
Luthea
Rosea
Aurea
Nitida
Fulgida
Ambrosia
Rubea

Dies
Almus
Letus
Clarus
Nitidus
Lucidus

Estas
Puluerulenta
Torrida
Feruida
Spicea
Leta

Sol
Ardens
Rapidus

Ceres
Flaua

Arista
Grauis

Culmus
Fragilis

Calami
Leues

Messis
Spicea

Stipula
Leuis

Epitheta rerũ chronographicarũ & topographicarũ.

Ignis
Rutilus

Canis
Estifer

Autumnus
Pomifer
Pampineus
Vitifer

Uitis
Pampinea

Uua
Racemifera
Genialis

Poma
Mitia
Matura

Uolema
Grandia

Campi
Plani
Patuli
Uacui
Patentes

Uina
Fragrantia
Spumantia

Prelum
Mustifluum

Arator
Curuus

Aratrum
Pandum
Reduncum
Incuruum

Rastri
Tenaces
Graues

Cratis
Uiminea

Noualia
Culta

Uomer
Splendidus
Reduncus
Splendens

Iugum
Pandum

Fimus
Pinguis

Terra
Ferax
Fertilis
Fecunda
Macra
Ieiuna

Hyems
Glacialis
Ignaua
Sordida
Frigida

Bruma
Horrida
Gelida
Horrifera

Nubes
Aquosa
Atra
Densa
Fusca
Nigra
Caua
Circũuola
Uaga

Imber
Densus
Largus
Ater
Horrifer

Pruina
Cana
Matutina
Gelida

Gelu
Canum
Rigidum

Glacies
Frigida

Stricta
Cerulea
Aspera

Grando
Horrida
Calamitosa
Crepitans

Nix.
Alta
Candens

Tempestas
Seua
Atra
Nimbosa

Torrens
Hyberna

Flumina
Montana
Gelida

Frigus
Penetrabile
Ignauum
Pigrum

Stiria
Pendula
Astricta

Rura
Sordida

Nox
Atra
Gelida
Tacita
Silens
Soporifera
Furua

Tenebre
Terribiles
Inertes
Cece
Horrifere

Silentia
Alta

Luna
Noctiuaga

Pallida
Cornigera
Bicornis

Sydera
Cadentia
Ignicoma
Flammantia
Comata
Ignicrema.
Fulgentia

Celum
Serenum
Apertum
Igniferum
Stelligerum
Ignivomum
Obductum
Nubilosum
Nubiferum

Nebula
Densa
Furua
Ceca
Obscura

Locus
Inaccessus
Incultus
Desertus
Inuius
Infestus
Horridus
Teter
Asper

Regna
Hospita

Terra
Inhospita
Mauortia

Urbs
Munita

Fossa
Preceps
Alta

Arx
Turrita
Celsa
Summa

Epitheta rerũ topographicarũ & bellicarũ.

Turris
Aeria
Edita
Eminens

Mons
Preruptus
Excelsus
Aerius
Nubifer
Arduus
Lapidosus

Vallis
Ima
Humilis
Pressa
Concaua

Cliuus
Mollis
Facilis

Sylua
Opaca
Umbrosa
Frondicoma
Frondosa

Antrum
Nemorale
Arcuatum
Obductum

Lustra
Inuia
Auia

Latebre
Horrende
Horrifere

Spelea
Latentia
Metuenda
Formidanda

Rupes
Cauata
Precelsa

Specula
Alta

Regio
Inculta

Fera
Agrestis
Montuosa
Aspera

Gens
Fera
Belligera
Bellipotens
Inculta
Efferata
Crudelis
Scelesta
Cedis auida
Robusta
Ferox

Menia
Fortia
Mauortia
Ualida
Ingentia

Propugnacula
Alta
Celsa
Ingentia

Pontes
Pensiles

Porte
Pensiles

Templum
Ingens
Marmoreum
Uetustum

Columne
Sublimes
Alte

Bifores
Aeree
Argentee

Testudo
Aurata
Irradians
Fulgens
Conuexa
Obducta

Porticus
Ampli

Spaciosi
Uasti

Trabes
Aurate
Connexe
Ingentes

Lychni
Pensiles
Lucentes
Micantes

Opus
Celatum
Eraboratum

Ignis
Eternus
Perennis

¶ Aditus
Sacri

Tripodes
Uatigeri
Faticani

Libamina
Sacra

Sortes
Ducte

¶ Oracula
Diua

Altaria
Fumantia
Uaporifera
Thuricrema

Are
Solennes
Meste

Manes
Cerulei

Fruges
Salse

Uitte
Sacre

Flumina
Decliuia

¶ Ripa
Obliqua
Curua

Fluctus
Sinuosi

Sinus
Reducti

Ambitus
Ameni

Cursus
Celeris

Murmur
Leue
Dulce
Raucum

Gurges
Clarus
Nitidus

Portus
Tutus
Securus
Tranquillus

Secessus
Longus

Rupes
Uaste

Equora
Tuta
Placide
Tranquilla

Nemus
Umbrosum

Aque
Dulces

Naues
Fesse

Littus
Curuum

Arena
Optata

Epitheta rerū topographicarū & bellicarū.

¶ Aura
Secunda

Statio
Gratissima

Nauis
Liburna
Cypria
Biremis
Triremis

Anchora.
Redunca
Tenax

Rudens
Ibericus

Uela
Turgida
Plena
Tumida

Puppis
Celsa
Alta

Remi
Graues
Ualidi
Spumosi

Fluctus
Tumidi

Pinus
Nautica

Clamor
Nauticus

Pugna
Naualis

Certamen
Nauale

Mare
Ueliuolum
Immensum
Uastum
Altum

Humor
Circūfluus

¶ Pelagus
Profundum

Equor
Apertum

Freta
Furibunda
Luctantia

Fluctus
Salsi

Uada
Salsa
Breuia

Saxa
Latentia

Scopuli
Infames
Sonantes

Carina
Curua
Adunca

Scylla
Cerulea
Rabida
Naufraga

Carybdis
Uorax

Monstra
Neptunia

Casus
Marini

Tractus
Marini

¶ Uortex
Rapidus

Tempestates
Sonore

Uenti
Luctantes
Rapidi

Turbo
Rapidus

¶ Arion
Nimbosus

¶ Hyades
Tristes
Imbriferi

Uergilie
Pluuiose

Sydus
Amycleum

Bellum
Horridum
Cruentum
Ferum
Flebile
Lachrymabile
Sanguinolentū

Dux
Strenuus
Magnanimus
Inclytus
Egregius
Illustris

Miles
Barbarus
Fortis
Acris
Animosus
Durus
Expeditus
Gregarius

Arma
Horrentia
Cruentata
Horrisona
Terrisona
Seua
Fera

Lacerti
Torosi
Ualidi
Robusti
Fortes

Ensis
Bellicus
Strictus
Tinniens
Nudus
Nudatus

Coruscus

Telum
Uulnificum
Exitiabile
Fatiferum
Letiferum
Funestum
Letale
Penetrabile

Iaculum
Missile
Penetrabile

¶ Galea
Cristata

¶ Hasta
Fraxinea

¶ Cuspis
Erata

Pharetra
Sagittifera

Sagitta
Scythica
Anglia

Ferrum
Durum
Rigidum
Insanum

Castra
Horrida

Tuba
Terrisona

Ira
Preceps

Furor
Insanus
Cecus
Seuus
Impius

Uulnus
Graue
Letiferum
Letale
Furiale
Atrum
Seuum
Cruentum

Epitheta rerum bellicarum.

Tabificum
Tabifluum
Inconsolabile
Immedicabile

Sanguis
Puniceus
Purpureus
Roseus
Rubicundus
Rutilus

Fatum
Inexorabile
Lachrymabile
Doloriferum

Lachryme
Amare
Tepide
Salse
Oborte

Strages
Seuissima

Crudelissima
¶ Clades.
Miserrima
Ingens

Suspiria
Alta

Cura
Tristis
Anxia
Solicita
Insomnis

Timor
Dubius
Solicitus
Mestus

Dolor
Inconsolabilis

Meror·
Luctificus
Tristis

Pauor
Trepidus

Spolia
Ampla

Inuidia
Tristis
Pallens
Pallida
Macra
Liuida
Felligera

Fuga
Turpis
Ignaua

Victoria
Leta
Triumphalis
Palmifera

Exercitus
Numerosus

Ingens

Manus
Parua

Pugna
Acris
Ambigua
Pedestris
Equestris

Signa
Militaria

Custodia
Vigilans

Hostile
Telum

¶ De variandi formulis tam pedestri q̃ soluto sermone.

¶ Quum innumeri formæ sunt variandi modi quos probatorũ authorum imitatione & frequenti & studiosa lectione potius q̃ formularũ incultatione assegnaris, paucas hic e multis inseruimus. quibus initiatis ad affluentiorem copiam emerges tandem modo nõ remissam adhibueris diuiti ingenij venæ industriam. Quare hęc tantilla velut prægustamẽta (& non illauta fortassis) pręmissimus, quibus irritatus & allectus feruentius ad ampliora tibi incalescat desyderium. Quod si fructus quicq̃ ex his lucubratiunculis incõmodũ cuiuis immergat pietati nostræ fecisse satis videbor.

¶ Cicero tã ingenio q̃ arte pstãtissimus magnope studuit rẽ lrariã ampliare.

¶ Prima variatio fiat in ntõ. Cicero per Synthesin. i. constructionẽ, p oẽs obliquos, verbo mutato in nomẽ verbale sic.

¶ Ciceronis tã ingenio q̃ arte prestãtis studiũ fuit rem literariã ampliare.
Ciceroni inerat vehemens desiderium
Ciceronẽ summa tenuit cupiditas
O Cicero insatiabilis erat tua voluntas — ampliandi rẽ literariam.
Cicerone quis studiosior
A Cicerone summa adhibita est diligentia

Secunda variatio ex æquo sic.

Tam ingenio q̄ arte
Tum ingenio/tum arte
Et ingenio et arte
Ingenio pariter et arte
Ingenio simul ⁊ arte
Ingenio non minus ac arte
Ingenio iuxta ac arte
Ingenio non secus ac arte
Ingenio haud aliter ac arte
Ingenio eque ac arte
Ingenio perinde ac arte
Cicero — Simul ingenio simul arte — prestātissim⁹ plurimum studuit rē literariam ampliare
Ingenio non magis ac arte
Ingenio non amplius ac arte
Ingenio non plus q̄ arte
Ut ingenio ita arte
Ingenio haud inferior q̄ arte
Ingenio et idem arte
Pari vel ingenio vel arte
Ingenio nō solum sed etiam arte
Ingenio non tantum sed etiam arte
Ingenio nō modo sed etiam arte
Arte nedum ingenio
Ingeniosissimus idem doctissimus

Ingenij non minori prestantia ac artis
Ingenij equa cū artis prestantia
Ingenij nō minore ac artis prestantia
De quo dubites an arte an ingenio prestantior.
De quo dubites an ingenij an artis maior est prestantia.
Cicero — In quo ingenij prestātia cū arte cōparanda certat.
Cuius ingens ingenij prestantia doctrine respondet.
Cuius ingenij prestantia artem equiparat.
Qui artis prestantiā cū ingenio equat.
Preter artem ingenio prestans.
Preter q̄ qđ ingenio etiam arte prestans.

Tertia variatio per synonymiam huius dictionis præstans.

Prestans
Prepollens
Precellens
Excellens
Antecellens
Prenitens
Cicero tā ingenio q̄ arte valde — Precipuus
Singularis — magnopere studuit rē literariā ampliare.
Eximius
Egregius
Perspicuus
Illustris
Insignis
Preclarus

Alia variatio per relatiuum & synonymiam verbi sic.

	Prestitit	
	Prepolluit	
	Precelluit	
Cicero q̃ tam arte	Excelluit	
q̃ ingenio valde	Antecelluit	plurimũ studuit rẽ literariã ampliare.
	Prenituit	
	Preluxit	
	Prefulsit	
	Resplenduit	

¶ Alia variatio per synonymiam substantiui in obliquo cum verbo coniuncti p̃ Periphrasin.

	Prestantia	
	Excellentia	
	Politie	
	Candore	
Cicero q̃ tam ingenij	Nitore	
q̃ artis singulari	Splendore	preluxit plurimũ studuit rem
	Magnitudine	literariam ampliare.
	Magnificentia	
	Claritate	
	Perspicuitate	

¶ Alia variatio per Syntasin relatiui in gtõ.

	Prestantia	
	Excellentia	
	Polities	
	Candor	
	Splendor	
Cicero cuiꝰ insignis	Nitor	
erat tã artis q̃ igenij	Magnitudo	plurimũ studuit ꝛc̃.
	Claritudo	
	Perspicuitas	

¶ Alia variatio per Syntasyn relatiui in dtõ.

Cicero cui inerat sin-	Prestantia	
gularis tam artis q̃	Excellentia	
ingenij	Candor	plurimum studuit ꝛc̃.
	Polities	

Alia variatio per Syntasin relatiui in accusatiuo sic.

		Prestantia	
	Ditauit	Excellentia	
Cicero quẽ tã artis	Ornauit	Candor	
q̃ ingenij	Decorauit	Splendor	plurimũ studuit ꝛc̃.
	Celebrauit	Nitor	
		Polities	
		Magnitudo	

¶ Alia variatio per Syntasin relatiui in abltõ substantiuo mutato in adiectiuum neutrius gñis per Hyperbolen.

	Prestantius	
	Excellentius	
Cicero quo tam ar-te ꝙ ingenio nihil mortale	Candidius	
	Splendidius	
	Politius	plurimū studuit &c.
	Perspicacius	
	Magnificentius	
	Magis perspicuum	

Alia variatio per comparatiuum vniuersali negatiuo adiuncto.

	Prestantior	
Cicero quo tam arte ꝙ ingenio nemo non alter	Excellentior	
	Candidior	
	Splendidior	plurimum studuit &c.
	Politior	
	Perspicatior	

Alia variatio augendo comparationem per aduerbia multo & longe sic.

	Prestantior	
Cicero q̄ tam arte ꝙ ingenio ceteris mul-to vel longe	Excellentior	
	Candidior	plurimum studuit &c.
	Splendidior	
	Politior	
	Perspicatior	

Alia variatio per superlationem augendo cum aduerbijs multo & q̃ sic.

	Prestantissimus	
	Perspicacissimus	
Cicero q̄ tā arte ꝙ i-genio multo vel ꝙ	Splendidissimus	
	Politissimus	plurimum studuit &c.
	Excellentissimus	
	Illustrissimus	
	Predarissimus	

Alia variatio per verba superlationis cum aduerbijs multo, longe, & facile sic.

	Prestitit	
	Uicit	
	Superauit	
Cicero q̄ tam arte ꝙ ingenio longe multo/facile	Excelluit	
	Antecelluit	
	Prepolluit	plurimū studuit &c.
	Prenituit	
	Preluxit	
	Antecessit	
	Anteuenit	

Alia variatio per synonymiā huius aduerbij plurimum.

	Plurimum	
	Admodum	
	Mirum in modū	
	Summopere	
	Magnopere	
Cicero q̃ tam arte	Maximopere	
q̃ ingenio prestan-	Valde	
tissimus	Obnixe	studuit rem literariam ampliare.
	Apprime	
	Oppido	
	Impendio	
	Maxime	
	Vehemēter	
	Iterum atq̃ iterum	

¶ Alia variatio per synonymiā huius verbi studuit sic.

	Studuit	
	Elaborauit	
	Insudauit	
Cicero tā arte q̃ i-	Inuigilauit	
genio p̄stātissimus	Applicuit aīmū	vt rem literariam ampliaret.
	Adiunxit animum	
	Dedit operam summam	
	Nauauit operā summā.	

¶ Alia variatio mutando verbū in nomē verbale sic.

	Studiū	
Ciceron̄ q̃ tā arte	Labor	
q̃ ingenio prestan-	Industria	
tissimus erat vehe-	Opera	
mens fuit	Diligentia	vt rem literariam ampliaret.
	Desiderium	

Vel sic.

	Studiosus	
Cicero tam arte q̃	Auidus	
Ingenio prestans	Cupidus	
summopere fuit	Diligens	in re literaria amplianda.
	Industriosus	

¶ Alia variatio per Syntasin verbalis per omnes casus sic.

	Studij	
Cicero tā arte q̃ i-	Laboris	
genio p̄stātissimus	Industrie	
impendit plurimū	Sudoris	vt rem literariam ampliaret.
	Opere	
	Diligentie	

¶ Alia variatio per Syntasin datiui sic.

	Studio	
Cicero tā arte q̃ i-	Labori	
genio p̄stās inten-	Industrie	
tus est ingenti	Opere	vt rem literariam ampliaret.
	Diligentie	
	Sudori	

¶Alia variatio per Syntasin accusatiui: mutato aduerbio in adiectiuum sic.

	Summū studium	
	Maximū laborem	
Cicero tā arte q̄ in-	Permagnā industriā	
genio p̄stātissimus	Ingentes sudores	
adhibuit vel ipēdit	Immēsam diligentiā	in re literaria amplianda.
	Non paruam operā	

¶Alia variatio per Syntasin ablti mutando infinitiuum modū in verbale sic.

	Studio	
Cicero tā arte q̄ in-	Labore	
genio p̄stātissimus	Industria	
p̄secutus est ingēti	Sudore	ampliationē rei literarie.
	Diligentia	

¶Alia variatio per synonymiam huius infinitiui ampliare

	Ampliare	
	Amplificare	
Cicero tā arte q̄ in-	Locupletare	
genio p̄stantissimus	Ditare	
summopere studuit	Celebrare	rem literariam.
	Magnificare	
	Decorare	
	Ornare	

¶Alia variatio mutando infinitiuū ampliare in gerundium in di sic.

	Ampliandi	
	Amplificandi	
Ciceroni q̄ tā arte q̄	Locupletandi	
ingenio p̄stitit ierat	Ditandi	
summum studium	Celebrandi	rem literariam.
	Decorandi	
	Exornandi	

¶Alia variatio mutando infinitiuum ampliare in gerundium in dum.

	Ampliandum	
Cicero tā arte q̄ in-	Ditandum	
genio p̄stās sūmā ad	Locupletandū	rem literariam.
hibuit diligentiā ad	Exornandum	
	Celebrandum	

¶Alia variatio mutando infinitiuum in gerundium in do.

	Ampliando	
Cicero tā arte q̄ in-	Ditando	
genio p̄stātissimus	Locupletando	rem literariam.
assumpsit plurimū	Exornando	
studij in	Celebrando	

¶ Alia variatio mutando gerundium in verbale accusatiui casus.

Cicero tã arte ꝙ in=	Ampliationem	
genio pstãtissimꝰ in=	Amplificationem	
gẽtes sudores ꝓpes=	Locupletationem	rei literarie.
sus est circa	Exornationem	

¶ Alia variatio per Syntasin verbalis in ablatiuo.

Cicero tã arte ꝙ ige=	Ampliatione	
nio pstãtissimꝰ maxi=	Amplificatione	
mã fecit diligẽtiã in	Locupletatione	rei literarie.
	Exornatione	

¶ Alia variatio mutando gerundia in cõiunctiuum modum verbi sic.

	Ampliaret	
Cicero nõ parsi la=	Locupletaret	
boris suscepit vt	Ditaret	rem literariam.
	Exornaret	

¶ Alia variatio per synonymiam harũ dictionum rem literariam &c.

	Rem literariam
Cicero tã arte ꝙ in=	Romanam linguam
genio pstãtissimus	Latium sermonem
plurimum studuit	Latialem sermonem
ampliare	Latinum eloquium

¶ Quum præclarissimi authores diuite vena præditi, ad ingenij vires ostentandas nunc rem ita succincte & anguste cogunt & constringunt, vt quod demi possit sit nihil. Rursus rem (q̃uis breuissimã) nũc ita dilatant & locupletant, vt qđ addi possit excogites nihil. Vt testãtur Maronis experientiæ de ortu solis, de Iride, de gelu cõcreto. Subiecimus hic quasdam nostri ingenioli experientias de virtutis immortalitate. Ea demum gratia vt tam pedestri q̃ soluto sermone/imitando discat iuuentus, rem (vel cõtractam) ampliare, & (velut protheos vultus) verborum copia variare.

¶ Virtus immortalis.

Posteritate nitens omni duratior æuo,
Altiuolans virtus non moritura viret.

¶ Alia variatio.

Virtutem excubiæ seruant vigilantius Argo
Mortis ab interitu perpetua arce poli.

¶ Alia.

Insuperabilior virtus adamante superstes
Tempore perpetuo non cariosa viget.
¶Alia.
Virtuti haud minuat vires rugosa senectus
Quin perstet semper firma vigore suo.
¶Alia.
Amne soporifero passura obliuio nusq̄
Virtus perpetua laude canenda manet.
¶Alia.
Cuncta carybdeo mors quæ rapit ore voraci
In virtute queat iuris habere nihil.
¶Alia.
Haud Acheronteas virtus visura paludes,
Imperio viuit semper olympiaco.
¶Alia.
Non Erebi tristes virtus passura tenebras
In paradisiaca luce perenne nitet.
¶Alia.
Carcere cerbereo non vis adamantina claudat
Virtutem, penetrans quin volet athanatis.
¶Alia.
Hesperidum auricomis virtus præstantior hortis
Cui vis perpetuū nulla virere rapit.
¶Alia.
Eugaddi superat fragrans opobalsama virtus
Quæ spirans redolet semper odore nouo.
¶Alia.
Fructiparens riguo virtus fœcundior horto
Pullulat æterno flore nitente virens.
¶Alia.
Pascitur ambrosiæ virtus cultissima succo,
Perpetuo vt Daphne floret honore comæ.
¶Alia.
Candidior niueis virtus est alba ligustris
Aeui quam caries nulla nigrare queat.
¶Alia.
Extat Hamadryadum virtus viuatior æuo
Quam mortis nunq̄ funera dira premant.
¶Alia.

Quem ſubit occaſum ſub Calpe hiperione natus
Non videt hunc virtus ſed ſine fine nitet.
¶Alia.
Cornigeræ Phœbes mortalia cuncta ſub axe
Vendicat at virtus viuere perpetuo.
¶Alia.
Stelliferi virtus arcem ſibi poſcit olympi
Haud Phlegetonteis interitura rogis.
¶Alia.
Inſatiabilibus qui faucibus exedit annos
Saturni haud virtus eſt peritura fame.
¶Alia.
Fulminea hanc orbis molem quæ tela cyclopum
Soluent virtutem non temerare valent.
¶Alia.
Nil terreſtre vides quod non mors tabida perdet
Virtutis ſolidæ vita perennis erit.
¶Alia.
Virtutem obfuſcet nō vlla rubigo, beryllus
Siue vt erithreus prænitet vſq; lapis.
¶Alia.
Exitiale frigus non torridus officit æſtus
Virtuti, maneat quin ſine fine virens.
¶Alia.
Irreſolubilibus virtus clara euolat alis
Lucida nec radijs cedit Apollineis.
¶Alia.
Nititur ad metam natura mobile quoduis
At metas virtus neſcia ſæcla mouet.
¶Alia.
Lurida non Hecates viciarint carmine phyltra
Virtutem, at florens integra ſemper erit.
¶Alia.
Naturale ſuum centron quando appetit omne
Aeternat virtus cœlifero orbe locum.
¶Alia.
Prorepit ad finem cum nox lux menſis & annus
Irradians virtus fine carenda manet.
¶Alia.

Odryſios luctus virtus Niobeſq; dolores
Spernens, ęterna fœlicitate ſalit.

¶ Alia.

Prorſus cum ſuperis eadem ſortita poteſtas
Virtuti, vt nequeant poſſe ſubire neci.

¶ Alia.

Sydereo ſolio virtus regina triumphans
Aeterni imperij cum Ioue ſceptra tenet.

¶ Finis.

¶ De magiſtratibus veterum Romanorum.

¶ De regibus.

Romanum imperiū primo reges habuere.
Romulꝰ his primus, Numa pōpiliuſq; secūdꝰ,
Hoſtilius Tullus, ſequitur quē Martiꝰ Ancus,
Poſt hūc Tarquiniꝰ Priſcꝰ, dehinc Seruiꝰ ille
Tullius, extremus rex Tarquiniuſq; ſupbus.

¶ Primo imperiū romanū reges habuere. quorū primus fuit Romulus. ſecūdus Numa Pōpilius. Tertiꝰ Tullus Hoſtilius. Quartus Ancus Martius. Quintus Tarqnius pſcus. ſextus Seruius Tullius. ſeptimus ⁊ vltimꝰ Tarquiniꝰ Supbꝰ. Cū Roma auſpicijs Romuli ɔdita eſſet: ſubinde reges eiꝰ imperiū tenuerunt de qbus Florus epitomatū primo. Hec eſt prima etas ppl'i Romani / ⁊ q̄ſi infātia / quā habuit ſub regibꝰ ſeptem quadā fatoꝝ induſtria tā varijs ingenio: vt reip. ratio ⁊ vtilitas poſtulabat. Nā q̄d Romulo ardētius? tali opus fuit vt inuaderet regnū. Quid Numa religioſius? ita res popoſcit: vt ferox ppl'us deoꝝ metu mitigaret. Quid ille militie artifex Tullus? bellatoribꝰ viris q̄̄ neceſſariꝰ: vt acueret ratione virtutē. Quid edificator Ancus? vt vrbem colonia extēderet / ⁊ ponte iungeret ⁊ muro tueretur. Jam vero Tarquinij ornamenta ⁊ inſignia: quantā pncipi populi addiderūt ex ipſo habitu dignitatē. Actus a Seruio cenſus quid effecit? niſi vt ipſa ſe noſceret reſpublica. Poſtremo ſuperbi illiꝰ Tarquinij importuna dn̄atio nōnihil / imo plurimū profuit. Sic eni effectū eſt: vt agitatus iniurijs populus: cupiditate libertatis incenderetur. Hec ille.

¶ De conſulibus.

Regibus exactis Romana potentia binis
Conſulibuſq; ceſſit, quibus annua facta poteſtas
Damnent vel ſoluant quemuis per iuſſa ſenatus
Officio functi dicti ſunt conſu(q;)lares.

¶ Exactis et expulſis regibus ob ſtuprū Lucretie a ſexto Tarquinio: filio Tarquinij ſuperbi. Bini ſingulis annis cōſules creabant. Eoꝝ authoritas anni ſpacio pdurabat: q̄ cōpleto / ppl's Romanꝰ in cāpo Martio cōgregatꝰ: de ɔſulibꝰ eligēdis i comitijs ptractabāt. Officiū cōſulū id erat: exequi diligētia ⁊ opera voluntatē ⁊ iuſſa ſenatꝰ. Eis cōceſſa poteſtas dānādi vl' ſoluēdi quēuis: ⁊. xij. hoīes faſces ⁊ ſecures manibꝰ geſtātes pre vtroq; cōſule ire ſolebāt. ⁊ ij lictores appellati ſunt. Cōſules ſunt dicti / q' reip. plurimū ɔſulerēt bini ſingulis annis creabātur. Hinc Romanis annorū ſupputationē: rerūq; geſtarū ſeriem per conſules de=

signabāt: vt greci per olympiades. Tēpus enī in quo ꝗd factū esset p cos ꝗ tū cōsules erant significauerūt. Hi ne per oīa regiā potestatē sibi vendicarēt: lege lata institutū est / vt ꝓuocatio ab eis ad populū esset: neue possent in caput ciuis Romani animaduertere ni iussu populi: solo hoc eis relicto cāpus Martius vt coercere possent ⁊ in vincula publica duci iuberēt. Inde consulatus cōsulis dignitas. Martius cāpus Rome erat sic dictus: ꝙ Marti consecratus esset. De quo Titus Liuius. Ager Tarquiniorū qui inter vrbem ⁊ Tyberim erat Marti consecratus. Martius deinde cāpus fuit. In eū (ꝙ multitudinis capax erat) populus Romanus ad eligendos magistratus conuenire solebat.

¶ De lictoribus.

Bis sex lictores fasces virgasq; ligatas
Gestabāt manibus præ cōsulibusq; mearūt,
Transuerso a licio dicti virgis ve ligandis.

¶ Lictor magistratuū minister ac satelles erat dictus sic (vt nōnulli volūt) a ligādo: vel ꝙ virgarū fasces ligatos gerebāt lictores. vel ꝙ cū magr̄atus ppl̄i Romani virgis quenq̄ verberari iussissent: crura eiꝰ ac manus ligare solebāt lictores. Alij a lino vel licio appellatū dicūt: ꝙ lictores licio ex trāsuerso cincti erāt. Erāt vtriq; cōsuli lictores duodecim. Ceteris vero magistratibus quales sunt procōsules (ꝗ extraordinariū gerūt cōsulatū) ꝑsides pretores: et id genus tantum sex.

¶ De senatoribus.

Roma senatores centum primo sibi legit
Romulus ijs auctor, post reges aucta ducentis
Hi dicti patres cōscripti ętate & honore
Vel parili cura, respublica ꝙ regeretur
Ijs, veluti liberi, de ijs patricij sua proles.

¶ Senatores primo centū nūero p Romulū stabiliti sunt. deinde exactis regibꝰ nūero ducentū adaucti. ⁊ oēs hi patres cōscripti noīati sunt: siue etate / siue silitudine cure: ꝙ sicuti parens liberos / ita ipsi remp. gerebāt. De quibus Salustius. Delecti quibus corpus annis infirmū / ingeniū sapientia validū erat: reipublice consultabāt. Hi vel etate / vel cure similitudine patres appellabātur. Vocabātur cōscripti: ꝙ eorum noīa aureis literis in quadam tabula cōscripta sunt. Eorꝫ filij patricij dicebantur.

¶ De senatu.

Sancta senatorum collegia dicta senatus.
Quorum perstabat vita durante potestas.

¶ Senatus erat societas ac collegiū senatorꝫ. Et aliqñ senatus est collectiuū et sigt̄ illā multitudinē senatorū. vt Senatus hoc agendū decreuit. Nōnunq̄ senatꝰ capitur ꝓ loco quo senatores cōueniebāt ad consultandū de reipublice negotijs vt hic. Orationē habui in senatu. qđ sepe apud Ciceronē est inuenire. ⁊ tūc p Metonomiam capitur contentum pro continente. Senatorum authoritas ⁊ dignitas eorum durante vita perstabat.

¶ De dictatore.

Romano populo subito vis si accidit ingens
Vnde sequi clades videatur magna, creatus
Dictator fuerat, cui summa potentia regis
Summus honorq; datus, cui dictatura manebat
Semestri spacio, minus aut plus res vbi poscit

Hinc equitum suberat dictatoriq; magister
Hic ita militibus populo velut ille præesset.

¶ Dictator qđ a cõsule dicebatur cuiꝰ dicto oẽs audientes essent appellatꝰ est. Eratq; extraordinarius magr̃atus: tũ solũ cũ vis aliqua maior repente oborta ingentem vrbi cladẽ minitari videretur creari solitꝰ. Habebat dictator ius ani maduertendi in cuiusq; ciuis Romani caput: nec ab eo prouocãdi ius erat. Lictores ꝛ vniuersa regũ insignia habebat: dictatori ceteros magistratus eligere licebat: a quibus dictandis quidã volũt dictatorẽ apellatũ. Dicebat sibi dictator magistrũ eqtũ / q̃ talis apud dictatorẽ erat: q̃les apđ reges tribuni eqtũ scelerũq;. Utq; dictatori ius summũ in populũ ita magr̃o eqtũ in oẽs milites erat: dictatura sexto mense finiebatur / nũc citius / nũc tardius: vt necessitas postulabat.

¶ De imperatore siue duce.

Dux exercitui romano tempore belli
Induperator erat, populi arbitrio quoq; lectus
Consul / dictator / prætor / vel qui magis aptus
Cui summum imperium, cum bello finit idemq;.

¶ Imperator is dicebaẗ q̃ perdurante bello p̃erat romano exercitui: electus cõmuni cõcordia populi: vel cõsul / dictator / pretor / vel alius quispiã magistratus. Impatoris appellatio tametsi diu militare officiũ i bello fuisset, / ꝯsuetudine tñ inductũ est: vt hi reip. romane gubernacula soli tenebant: imperatoriũ nomẽ ad dignitatẽ trãstulerint: regio noĩe reiecto: qđ post exactos reges odio Romanis habebaẗ. Quippe imperatores dicebãtur q̃ senatus ꝛ populi Romani iussu / vel ducebãt exercitus / vel ꝓuincias administrabãt. Itaq; hi nõ dñi erãt: sed ministri / q̃uis postea in tyrannidẽ versus sit, hic magistratus / ꝛ imperatoris nomen in eũ trãslatũ sit: qui romani imperij gubernacula tenet. Et quilibet imperator siue dux duos legatos habebat.

¶ De tribunis plæbis.

Cum plebs a patribus dissentit Roma tribunos
Plæbis delegit, fuerat quis tanta potestas
Vt si non per eos essent consulta senatus
(T scripto a tergo) signata probata, habebantur
Irrita, curabant a vi defendere plæbem.

¶ In dissentione plebis a patribus facti sunt tribuni plebis: quibꝰ maxima est tradita potestas quippe ꝛ ꝓuocabaẗ ad eos: ꝛ oĩa senatuscõsulta nisi p̱ eos approbata: ꝛ subscriptione T / litere a tergo signata fuissẽt: habebanẗ irrita. Hi potissime plebẽ ne a patribꝰ opprimerẽtur tutabãtur nobiliorũ impetũ reprimẽtes. Hi etiã liberi erãt ꝛ exempti in vrbe ꝛ extra vrbem Romã p̱ vnũ miliare ꝛ sacrosancti dicebanẗ. Et si magr̃atus aliꝰ eos ꝯtumelia vlla affecisset: trũca eiꝰ ceruix in tẽplo Iouis cõsecrabatur quorũ ministri viatores appellabantur.

¶ De prætore.

Bellorum gratia quum consul abesset vterq;
Electus prætor, populo qui reddere iura
Et cohibere malos potuit seruare bonosq;.

¶ Pretor q̃si prestor / magr̃atus ppl̃i romani creatus: q̃ (cũ cõsules ab vrbe bellorũ gratia auocarẽtur) institutꝰ est: vt in vrbe ius redderet. flagitiosos plectebat ꝛ innoxios subleuabat: ꝛ vnicuiq; iusticiã administrabat: sicut nũc vrbiũ p̃positi ꝛ potestates. i. q̃ funguntẗ authoritate iuris reddẽdi: eiꝰ officiũ p̃tura dicebatur.

¶ De præfecto annonæ.

Annonæ dictus præfectus, cui data cura
Vrbi vt prospiciat frumentũ, æquo precioq;
Vt cogat vendi in mediũ clausumq; proferri.

¶ Prefectus annone erat magi͠status q̄ annone pro ipsius vrbis alimonia cōparā de p̄posit⁹ fuit: hic emēdi frumēti curā habebat: aduehi vndecumq; ⁊ aduectũ iusto precio venire vendiq; faciebat. Si quis vltra necessitatē habebat in mediũ cogebat proferri. Et hic peculiari noīe prefectus annone dicebatur.

¶ De præfecto vrbis.

Quando magistratus aberant reliqui data summa
Vrbis præfecto dominetur in vrbe potestas
Defectus vrbis renouet domumq; ruinas.

¶ Erat p̄terea apud Romanos p̄fectus vrbis q̄ toti⁹ vrbis administrationē (absentib⁹ maiorib⁹ magistratib⁹) habebat. Ei⁹ etiā officiũ erat munire ac restaurare oēs defectus vrbis aduenientes ⁊ cũ superiores magistrat⁹ vrbe excesserāt is summus administrator cum rege manebat.

¶ De præfecto vigilum.

Præfectus vigilum præerat custodibus vrbis
Lustrando insidias nocturnas cura premendi
Huic data, deprensos claudēdi in vincula sontes.

¶ Prefectus vigilũ is erat qui multo presidio munitus vrbē noctu circuire: phibere incēdia / aut excitata extinguere / malefactores / fures / ⁊ ceteros id genus hoīes nequitiā noctu exercentes cōprehendere ⁊ in vincula cōijcere habebat.

¶ De pontifice.

Pontifices sacris præerant, ijs cura dabatur
Pontes restituant, ijs maioresq; minores.
Qui reliquis præerat dictus fuerat quoq; summus.

¶ Pōtifices dicebant p̄ncipes antistitũ ⁊ sacrorũ auguriorũ. inter q̄s vnus summus pontifex maxim⁹ siue pontificũ rex ⁊ sacrorũ habebat. pōtifex a posse ⁊ facio vt pleriq; volũt. vel a pōte et facio: vt Uarro tradit. Nā pōtificib⁹ pōs Sublicius primũ est factus / ⁊ postea sepe reparatus: necnon ceterorũ pontiũ restituendorũ cura eis data erat. Erāt aũt minores ⁊ maiores pōtifices: inter q̄s vt dixit vn⁹ summus: q̄ pōtifex maxim⁹ siue summ⁹ pōtifex dicebat: q̄ a romanis veteribus sumptũ / nr̄eq; religionis hoīes seruāt. Nā minores pōtifices episcopos. maiores pōtifices archiep̄os. ⁊ papam maximũ siue summũ pontificē (q̄ ecclesie catholice presit) appellant. Inde pontificatus ipsius pontificis dignitas.

¶ De censoribus.

Censores dicti, quibus est concessa potestas
Ciuis Romani cuiusuis pendere census
Pondera sicq; vias simul ornamenta stateras
Curare & mores, ius illis condere lustrum
Censum agere quinto quouis anno, remouere
Quosq; minus dignos censebant esse senatu
Et quinquennali spacio censura manebat

Primo iјs deinde decem tantum vel mensibus octo.

¶ Censores erant magistratus maxime authoritatis et prudẽtie. horũ cura fuit estimationes/stateras/põdera/ornamẽta/ viasq̃ ciuitatis suburbiorũ & municipiorũ vrbi finitimorũ vt debite haberentur ptractare vrbis & ciuiũ impẽsas supuacuas resecare/moribꝰ preesse. hi magistratus in initio suo qnquẽnio pdurabãt postea decẽ et octo mẽses sibi statuti. Cẽsores a cẽsendo vocitati sunt: q̃ rẽ suã tãti q̃sq̃ estimare solitus sit/quãti illi cẽsuissent. hi (cũ ppter diuturna bella cẽsus estimatioq̃ rerũ ac bonorũ s̃m quã tributa pendebãtur: facta nõ eẽt: cõsulesq̃ bellis impliciti id p̃stare nõ possent) cẽsores creati sunt: q̃ qnto quoquo anno cẽsum agerẽt/ciuiũq̃ romanoꝝ nũerũ facultatesq̃ recẽserẽt & a cẽsu agendo censores appellati sunt. Cura deinde morũ ac discipline romane huic magistratui tradita: in tantũq̃ authoritas eorũ creuit: vt sub potestate cẽsoria esset ius priuatorũ publicorũq̃ locorũ: vectigal populi romani in senatũ legere/ senatꝰ princípẽ describere/cẽsum agere/lustrũ cõdere/equũ adimere: et q̃s putasset dignos senatu amouere. Inde censura dignitas censoris.

¶ De questore.

Questores dicti quibus vrbis cura peculi
Tradita quærendi, & seruandi æraria, necnon
Vrbis prouentus, vectigal, & rationes
Exigere assoliti, ac inquirere de malefactis.

¶ Questorũ erat officiũ inq̃rere reip. rationes/ vrbis romane vectigalia prouectusq̃ exigere. cõtrouersie ciuiũ corã his agebãtur/ab his questionibꝰ & litibꝰ finis aut sententijs aut aliter imponebat. Questores per syncopã quasi quesitores dicti sunt. Virg. Quesito minos vrnã mouet. hi pecunie publice querẽde prepositi erãt: vectigalia agebãt & erarij curã habebãt: maleficia quoq̃ inq̃rere solebãt: ppter qđ a q̃stionibꝰ exercẽdis nõnulli putãt q̃stores appellatos. Legitur etiã q̃stores a populo creatos fuisse: q̃ capitalibꝰ rebꝰ preessent: & hi q̃stores parricidij nuncupabantur. Inde questura questoris officium.

¶ De interrege.

Dissidium quoties super ipsa comitia factum
Interrex populi consensu sæpe creatus
Plena magistratu dignũ cui facta potestas
Eligat, ad tempus teneat sedem ve vacantem
Dictum interregnũ/vacat hęc quo tempore sedes
Quod tum cessabat noua quando electio facta.

¶ Interrex is dicebat q̃ quoties tumultuatio aut dissidiũ inter ipsa comitia de aliq̃ magistratu eligẽdo accideret populi cõsensu creatus est. Cui talẽ magr̃atũ eligẽdi tradita est potestas: vel q̃ loco illiꝰ magistratus p tpe cõstitutus est. Inde interregnũ est cũ loco magr̃atus interrex creatur. Titus Liuius. Cũ sine curruli magistratu resp. esset: patricij coiere & interregẽ creauere: cõtẽtio cõsules ne an tribuni militũ crearẽtur in interregno rem cõplures dies tenuit. Proprie tñ interregnũ appellatur id tempus quo regnũ vacat rege. hoc est anteq̃ in demortui loco nouus rex preficeretur.

¶ De ędilibus.

Aedibus ædiles præerant sacris quoq; priuis
Hi vel aquęductus curabant atq; cloacas
Et loca cuncta vrbis seruanda a sorde ruina

Si pro ſyncæro quicq̄ vendi vitioſum
Obtigit, imperium reddi cogebat eorum
Carmina ſunt horū iuſſu recitata theatro
Currules dicti ſunt qꝛ curru veherentur.

¶ Ediles ab edibus dicti ſunt: magiſtratus erāt q̄ nō modo ſacrarū/ ſed etiā priuatarū ediū curā gerebāt: ludos quoſcūqꝫ ꝛ ex quacūqꝫ cauſa iſtituere ad eos ptinebat. Comedie et tragedie ediliū iuſſu recitabātur: ꝛ loca in theatro aſſignabātur. Si qs ſeruū aut iumētū morboſum vitioſum ve ꝑ integro ſanoqꝫ vēdidiſſet edicto ediliū emptori ſuccurrebat. Hi etiā curā gerebāt vt cloace ꝛ aqueductus ceteraqꝫ edificia tam priuata q̄ꝫ publica: lauta mūda ꝛ integra ſeruarētur. Deniqꝫ quod vitioſum ꝑ ſyncero/ fractū ꝑ integro venūdabat: ediliū imperio reddebat. Idqꝫ edilitiū edictū dicebat. Et qui ediles ſella currulí vtebant ſaltē patricij: ediles currules dicti ſunt. Alij ex plebe ediles plebei ſūt dicti: ꝛ hi nō ſedebāt in currulibus. Edilitas/ edilitatus/ ꝛ edilitiū eſt officiū dignitaſqꝫ edilis.

¶ Chiliarcha, Centurio, Decurio.

Militibus præerat millenis chi(qꝫ)liarcha,
Centurio centum, denis ſic decurioqꝫ.

¶ Chiliarcha dictus q̄ mille militibꝰ preerat. dictus a chilos grece qđ eſt mille/ ꝛ archos qđ eſt princeps. Cēturio cētū militibꝰ p̄ſidebat: ꝛ hic grece hecatontarchas dictus. Decurio dictus qui decem militum princeps erat. hic grece decarchas appellatur.

¶ Populus.

Eſt collectiuum populus/ quod continet omnes
Romanos ciues tam claros q̄ inferiores.

¶ Populus nomē collectiuū a ſua appellatiōe: Romanos oēs tā nobiles q̄ꝫ ignobiles cōplectēs. Et diuidibat in patres/ patriciosqꝫ viros q̄ nobiliori genere orti ꝛ melioris erant conditionis: ꝛ in plæbem que erāt ignobilium. Inde plebei qui erant de plebe.

¶ Plæbs.

Plębs populi pars eſt abiectior inferiorqꝫ.

¶ Plebs eſt pars populi inferior ꝛ abiectior ex ignobilibꝰ cōſtans. Plebs capit etiā ꝑ viliori parte alicuiꝰ multitudinis. Ouidi. de celicolis ſcribēs ait. Dextra leuaqꝫ deorſum. Atria nobiliū valuis celebrantur apertis. Plebs habitat diuerſa locis: a fronte potentes celicole.

¶ Comitia.

Ipſa magiſtratus electio facta, locuſqꝫ
Concio vel populi ſunt dicta comitia, ſicqꝫ
Quo fieret, tempus fuerat quod eiqꝫ ſtatutum.

¶ Comitiū dr̄ a con et itio: ſiue eo dictū eſt qꝛ populus coibat cōueniebatqꝫ ſtatutis tēporibꝰ ad eligēdos magiſtratus. Illa igit populi cōgregatio comitiū dicebatur/ ſiue electio magiſtratus/ ſiue locus in quo fiebat electio/ ſiue tēpus electionis. vnde dies comitiales dicti ſunt.

¶ Magiſtratus.

Non ſolum officium, ſed quiſquis fungitur ipſo
Eſto magiſtratus, collecti & officiales.

¶ Magiſtratus aliqn̄ cōcretū eſt/ ꝛ nō collectiuū. ꝛ eſt aliqs officialis ꝛ dignita-

te fungens. Aliquando concretū et collectiuum. ⁊ tunc est officialiū collectio. Aliquando abstractum ⁊ tunc dignitatem ipsam significat.

¶Legio.

Continuit peditum legio sex millia centum, &
Hinc septingentos sic ter denos equitesq;.

¶Legio erat militū cetus vltra sex millia: neq; plures septem millib⁹ / neq; pauciores sex millib⁹: sed inter duos illos terminos interceptū. Dicūt alij q sex millia sex cētos ⁊ sexaginta sex ꝯtinuerit. Alijs placet (quib⁹ assentior) legione ꝯtineri peditū sex millia cētū: ⁊ septigētos. xxx. eqtes: decēq; cohortib⁹ firmata erat legio

¶Cohors.

Continuit legio denos in sese cohortes
Quarum prima equites quadragenos quoq; binos
Millenos pedites sic centum quinq; tenebat,
Dehinc equites senos sexagenosq; secunda
Quingentos pedites quinquagenos quoq; quinq;
Tertia cum reliquis numero constabat eodem.

Cohortes decē i se ꝯtinuit legio. Prima cohors eqtib⁹ loricatis q̄draginta duob⁹ ꝯstabat. peditib⁹ aūt. m. c. v. ⁊ hec milliaria dicebatur. Scd̄a cohors eqtes sexaginta sex. pedites aūt qngentos qnquaginta qnq; habuit: ⁊ hec qngētaria dicebat. tertia / q̄rta / ⁊ cetere eodē nūero q scd̄a ꝯstituebat. gotto i ꝯmētarijs teste.

¶Triumphus.

Hostibus euictis ingenti clade, vbi cessit
Romanis ducibus victoria læta, dabatur
Induperatori summo vel honore triumphus,
Vectus in aurato curru rutilante triumphans
Quattuor actus equis niueis, præeunte senatu
Ad capitolinas arces, tauroq; litabat.

Triūphus summ⁹ apd̄ romanos honor: q dd̄ē duci romano ingēti victoria parta ⁊ graui clade hostib⁹ illata: cū imēsa gl'ia dabat. itaq; q triūphabat curru i aurato q̄ttuor alb[is] eqs vehebat / ⁊ senatu p̄eūte i capitoliū duct⁹ tauro sacrificabat

¶Ouatio.

Hostibus haud cæsis, tamen absq; cruore fugatis
Semper ouare duci victoria parta ferebat
Vno vectus ouans & equo, ad tarpeia saxa
Plębei aut equites hunc ducebant oue cęsa.

¶Ouatio quoties nō interfectis / sed fugatis hostib⁹ incruenta fuit victoria: duci p̄stabatur. Itaq; qui ouabant vno vtebantur equo: ⁊ a plebeis siue equitib⁹ in capitolium deducti: ex oue sacrificium faciebant.

¶Iusticium erat tp̄s qn̄ iura in vrbe Romana nemini reddebantur periculosis reip. tēporibus ⁊ dubijs certaminib⁹: sed iura claudebantur ⁊ iurgia tacebant quousq; instans periculum tolleretur.

¶Priuati ciues dicebātur q nullū officiū publicū / nullū magistratū exercebant. Publici vero qui officia gerebāt. Colonia erat cetus aut multitudo ciuiū transmissa iussu senatus: ad inhabitandū ciuitates alienas: aut gratia custodiendi aut possidendi. ⁊ hi noui habitatores coloni dicebantur.

¶Lex erat populi Romani cõstitutio. Senatusconsultum erat decretũ a senatu constitutũ. Plebiscitũ erat cõstitutio cõsensu plebis a tribunis ordinata. Decretum a decerno/sicut edictũ ab edico: noĩa satis nota.

¶Ciues Romani trib⁹ noib⁹ vocabãtur. sicut Publius Cornelius Scipio. Primũ est prenomen. Scd̃m nomẽ. Tertiũ cognomen. A nõnullis additur agnomẽ. Et apud Romanos historicos noĩa sepius breui notantur. operepreciũ est scire p A. Aulus intelligitur. per Ap. Appius. per Fl. Flauius. per M. Marcus. per S. Sextus. per T. Titus. per C. Celius. per G. Gaius. per Pu. Publius. per D. Decius. per L. Lucius. per Q. Quintus. per Sp. Spurius. per R. Roma. per Ro. Romani. per Pl. Plebs. per Rp. Respublica. per Con. Consultus. per Se. Senatus. per Tr. Tribunus. per Se. cõ. Senatuscõsultum. per B. Brutus. per Iu. Iudices. per Q. Quirites.

¶Finis.

¶Londini in ędibus VVinandi de VVorde, anno domini. M. CCCCC. XXV. Mense Februario.

¶ Vulgaria Roberti VVhitintoni Lichfeldiensis/ & de institutione grãmaticulorum opusculum : libello suo de concinnitate grammatices accommodatum : & in quattuor partes digestum.

¶ Eiusdem distichon.

Quid frustra Inachidos quæris vestigia lustris?
Non quæsita (viden?) se ne reperta tulit?